

Avfallsplan Finspångs kommun 2022–2030

för minimering, förebyggande och ökade möjligheter för kretslopp vad gäller avfall

Ärendenummer: KS.2020.1355

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum: 2022-09-21, § 103

Dokumentägare: Chef sektor samhällsbyggnad

Innehåll

Läsvänlighet	4
Förord	5
Därför ska vi ha en avfallsplan	6
1. För att bevara miljön och klimatet	6
2. För att inte slösa med resurser	6
3. För att nå FN:s mål Agenda 2030	6
Inledning till Finspångs kommuns avfallsplan 2022–2030	7
Arbetsgången av planens framtagande	7
Fyra målområden	7
Presentation av målområden	8
Miljöbedömning	8
Lagstiftningar, mål och styrdokument	9
De globala hållbarhetsmålen	9
EU:s och Sveriges paket om cirkulär ekonomi och avfallstrappa	9
Sveriges miljömål och dess etappmål	10
Östergötlands energi- och klimatstrategi	10
25/25 målet från Avfall Sverige	10
Styrmedel	11
Nationella och internationella mål	11
Styrdokument och lokala föreskrifter inom kommunen	11
De kommunala avfallsföreskrifterna	11
Avfallstaxa	11
Tillsyn	12
Fysisk planering	12
Information och kommunikation	12
Inköp och upphandling	12
Minskat avfall genom förebyggande åtgärder	13
Mål 1 - Inköp, upphandling och avfallsförebyggande ska ske i linje med nationella mål för avfallstrappan och cirkulär ekonomi för Finspångs kommunkoncern	14
MÅL 2 – Kommunalt avfall ska minska med 30 procent per kommuninvånare till 2030	15
MÅL 3 – Finspångs kommunkoncern har en nollvision mot nedskräpning	16
Cirkulär ekonomi ska öka i hela Finspång	17
MÅL 4 – Återbruket ökar årligen inom hela kommunkoncernen	18
MÅL 5 – Återbruket ökar årligen och ses mer som en resurs för kommunens invånare och näringsliv	19
Ökade insatser för återvinning av avfall	20

F I N S P Å N G

MÅL 6 – Återvinning av material sker från samtliga verksamheter i kommunkoncernen	21
MÅL 7 – Materialåtervinningen från hushåll ökar med 30 procent till 2030.....	22
MÅL 8 – Farligt avfall ska sorteras rätt och noll procent ska finnas i restavfallet	23
Steg upp för avfallstrappan	24
MÅL 9 – Det finns en delaktighet och ett högt engagemang att ta kliv upp för avfallstrappan för alla i Finspång	25
MÅL 10 – Avfallshanteringen är kommuntäckande, serviceinriktad och välplanerad	26
Framtida insamlingssystem i Finspång	27
Återvinningscentral	27
Återvinningsstationer	27
Insamlingssystem för restavfall.....	27
Verkställandet av planen.....	28
Uppföljning	28
Bilagor.....	29

F I N S P Å N G

Läsvänlighet

Finspångs kommuns avfallsplan 2022-2030, vidare kallat avfallsplanen, börjar med inledande ord från Kommunfullmäktiges miljö och samhällsberedning, då det är de som fått uppdraget att ta fram en avfallsplan. Andra kapitlet tydliggör syftet med planen och besvarar frågor varför en avfallsplan behövs.

En inledning till planens arbete följer, där de fyra framtagna målområdena beskrivs. Arbetet med avfall bygger på lagstiftningar och inriktningsmål. Dessa presenteras sedan i eget kapitel. Likaså beskrivs även de styrmedel som kan användas inom Finspång för att nå satta mål med avfallsplanen.

Sedan följer fyra kapitel, ett för respektive målområde. Varför och underlaget till varför respektive målområdena är framtagna går att läsas i dessa kapitel. Dessutom ges en snabb överblick redan i kapitel *Inledningen till Finspångs avfallsplan 2022–2030*.

Till sist sammanfattas avfallsplanen med en analys kring nya insamlingsystem för avfall inom Finspång samt för hur arbetet med att följa upp avfallsplanens mål kommer att genomföras.

Till avfallsplanen finns ett antal dokument. Det sker löpande hänvisning till dessa i texten. En bilageförteckning finns även i slutet av avfallsplanen. Vissa ord är i texten markerade med en *, dessa ord finns mer utförligt beskrivna i bilaga 1. Ordförklaring.

FINSPÅNG

Förord

När vi lever och verkar i vår vardag förbrukar vi av jordens flödande och ändliga resurser och därvid uppstår samtidigt olika former av avfall. Faktum är att vi idag förbrukar mer resurser än vad jorden klarar att förse oss med långsiktigt. Vi är inte hållbara. En del av avfallet är dessutom farligt för vår miljö och riskerar påverka livet på jorden negativt om det inte tas om hand på ett korrekt sätt.

Avfall är därför en viktig fråga som rör oss alla på ett eller annat sätt. Detta märks genom att strategier har utarbetats på flertalet olika nivåer i samhället för att påverka utvecklingen i riktning mot ett mer hållbart samhälle. Från de globala hållbarhetsmålen i agenda 2030 till regionala mål i Östergötland. Alla aktörer i samhället har ett ansvar att bidra och dra sitt strå till stacken, privatpersoner, företag och verksamheter, och inte minst offentlig verksamhet där kommunen är en del. Det är också därför som våra lagstiftare ålagt oss kommuner att ansvara för hur vi i vår kommun, både inom kommunal verksamhet och som privatpersoner kan bidra till att uppfylla övergripande mål. I Finspångs kommun har kommunfullmäktige bett miljö och samhällsberedningen att med stöd från den kommunala förvaltningen ta fram en ny Avfallsplan. Hierarkin med mål och strategier på olika nivåer i samhället i gör att vi som kommun måste förhålla oss till dessa och i många fall ta med och / eller konkretisera dessa i vårt förslag till Avfallsplan.

För att fokusera förbättringsinsatserna på rätt ställe har arbetet med att ta fram en ny Avfallsplan börjat med att vi undersökt var vi är idag. Både genom att gå igenom tidigare dokument, och genom att projektgruppen tagit fram statistik med relevanta jämförelser som bas för diskussion. Avfallsplanen är alla Finspångares plan. Därför har vi också tagit initiativ till en medborgardialog. Denna fick bli på digitalt format pga Coronapandemin, men vi vill i alla fall rikta ett stort tack till alla er som var med och tyckte till. Det har varit en viktig inspirationskälla när vi sen tagit fram vilka områden vi vill fokusera på.

Vi har försökt hålla målen konkreta och lätta att förstå och inte alltför många att det ska gå att fokusera på det som är viktigast. Vi har valt att lägga fokus på de övre stegen i avfallstrappan som handlar om minskad konsumtion och ökad cirkulär ekonomi, eftersom det bör vara där som insatser har störst utväxling på den totala resursförbrukningen. Vi har också ansett att det är viktigt att öka utsorteringsgraden för ökad materialåtervinning. Oavsett vilket steg på avfallstrappan vi pratar om är det viktigt att skapa engagemang och göra det lätt att göra rätt för medborgare och andra aktörer för att det ska bli verkstad. Därför är informationsaktiviteter ytterligare ett område vi valt att fokusera på.

Trevlig läsning

Mats Annerfeldt

Ordförande Miljö- och samhällsberedningen

Därför ska vi ha en avfallsplan

Syftet med att ha en avfallsplan är för att finna strategier och vägar till god avfallshandling, och även handlingar innan en resurs blir ett avfall. Finspångs avfallsplan innehåller nedan 3 beskrivna syften med framtagandet av en avfallsplan.

1. För att bevara miljön och klimatet

All produktion, konsumtion och verksamhet påverkar miljön och klimatet genom utsläpp till hav, sjöar och skogar och genom råvaruanvändning vid fossil användning, produktion med mera. Strukturerna måste ändras genom att bättre hantera avfall, konsumera mindre och förebygga att avfall uppkommer.

2. För att inte slösa med resurser

Att se avfall som en resurs är en nödvändighet. Det bidrar till att minska att utbrytningen av nya, jungfruliga material sker och att ett omhändertagande av de redan befintliga materialen finns. Att ta steg upp på avfallstrappan är en förutsättning för att detta ska kunna ske.

Materialåtervinningen behöver främjas och strategiskt planeras så att produkter och tjänster ska ha ett ökat cirkulerat fokus och i sista hand energiåtervinnas.

Figur 1. En visuell bild över avfallstrappan

3. För att nå FN:s mål Agenda 2030

Flera av FN:s globala hållbarhetsmål kan direkt och indirekt kopplas till avfallshandling.

Genom att minska matsvinn, minska utsläppen av kväve-fosfor, att hålla gator rena och fria från skräp, minska nedskräpningen och därmed öka trivseln och tryggheten på gator. Genom att strategiskt skapa ett engagemang och en förståelse kring vikten och möjligheter med korrekt avfalls- och resurshandling och en ökad vilja att källsortera kan hållbarhetsmålen, agenda 2030, nås.

Figur 2.. En bild över vilka mål i Agenda 2030, enligt Finspångs kommuns strategiska plan, som berör avfallsplanen.

FINSPÅNG

Inledning till Finspångs kommuns avfallsplan 2022–2030

På uppdrag av Finspångs kommunfullmäktige har miljö- och samhällsberedningen tagit fram ett förslag till avfallsplan. En projektgrupp* bestående av miljöstrateg på Finspångs kommun, verksamhetschef avfall hos Finspångs Tekniska Verk AB samt miljö- och kvalitetssamordnare hos Finspångs Tekniska Verk AB, fortsatt kallat Finspångs Tekniska Verk. En konsult från Ensucan AB har även varit en del av projektgruppen. Avfallsplanen innehåller en del begrepp kring berörda parter, dessa begrepp presenteras mer ingående i *bilaga 1. Ordförklaring* och är löpande markerade med * i planen.

Avfallsplanen är en grund för vilka mål och åtgärder Finspång har och ska arbeta vidare med och är således kommunens styrdokument för avfallshanteringen med syftet att minska mängden avfall och dess farlighet genom konkreta inriktningar och aktiviteter. Miljöpåverkan sker både vid generering och hantering av avfall vilket beaktas vid upprättandet av avfallsplanen. Ändrade beteenden och medvetenhet kring konsumtion är en stor faktor som påverkar måluppfyllelsen. Att avfallsmängderna i större utsträckning återbrukas* och materialåtervinns* är ytterligare bidrag till en hållbar avfallshandling.

Arbetsgången av planens framtagande

De målområden som identifierats, prioriterats och de inriktningsmål som tagits fram grundar sig på det arbete som genomförts av miljö och samhällsberedningen och den projektgrupp som stöttat beredningens arbete. Aktiviteter och dialoger som förts är beredningssammanträden, projektgruppsmöten, digital medborgarenkät, workshop med kommunens sektorer, workshop med alla kommunala bolag, workshop med strategier för Finspångs kommun, representerat sektor vård och omsorg, sektor social omsorg och centralt samt nätverksträff med näringslivet och tillväxt Finspång.

Fyra målområden

Arbetet med avfallsplanen identifierar att återbruket av produkter inte är stort inom kommunkoncernen, att restavfallet till stor del innehåller avfall som skulle kunna gå att materialåtervinna samt att ett behov av plan för masshantering finns. Däremot framgår det att det arbetas idag med kommunikation på flera olika håll, väldigt lite farligt avfall slängs på fel plats, det är en hög återvinningsgrad av det slam som genereras och det finns en god ambitionsnivå inom kommunens sektorer. Personal som finns på Sjömansäng har fått en stor eloge i den medborgarenkät som skickades ut.

Detta har resulterat i att fyra målområden pekats ut, för att rama in behoven som uppmärksammas. Varje målområde presenteras nedan i punktlista. Varje målområde är även mer noggrant beskrivet under ett separat kapitel per målområde. Där kan även specifika mål med tillhörande nulägesbeskrivning och målbild läsas. De fyra målområdena är:

FINSPÅNG

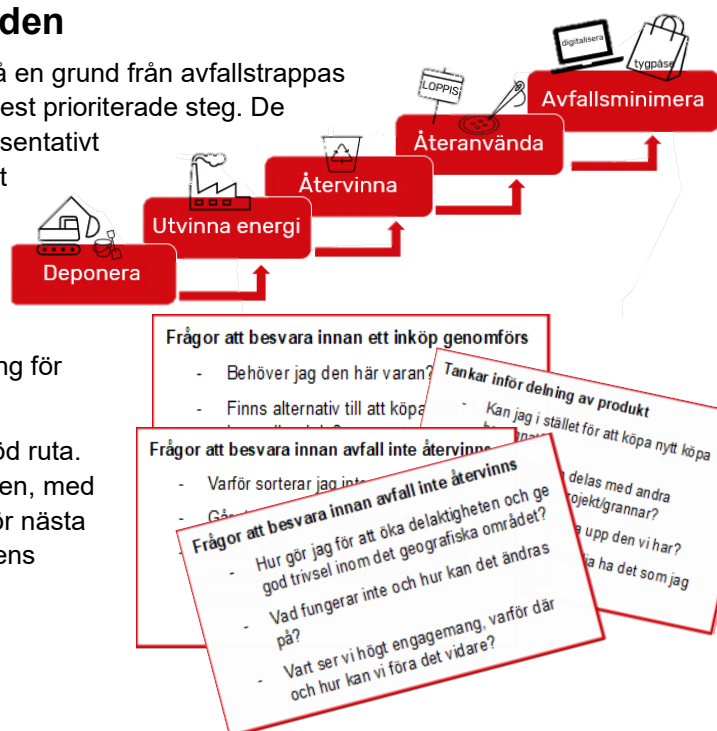
- Minskat avfall genom förebyggande åtgärder
- Cirkulär ekonomi ska öka i hela Finspång
- Ökade insatser för återvinning av avfall
- Steg upp för avfallstrappan

Presentation av målområden

Avfallsplanens målområden bygger på en grund från avfallstrappans tre översta steg, avfallstrappans tre mest prioriterade steg. De tre första målområdena är alltså representativt för var sitt steg. Det fjärde målområdet banar sedan väg för hur steg upp på avfallstrappan metodiskt kan genomföras.

Varje målområde innehåller sedan två till fyra mål, för att få en kvantifiering för respektive målområde.

I slutet av varje målområde finns en röd ruta. Rutan innehåller några frågor till läsaren, med tanken att läsaren ska stanna upp inför nästa målområde och se vilka förändringar ens egen vardag kan genomgå för att gemensamma steg görs i rätt riktning.

Miljöbedömning

Finspång kommuns avfallsplan omfattas av reglerna för miljöbedömning. Enligt miljöbalken 6 kap 11§ ska kommuner genomföra en strategisk miljöbedömning för alla planer eller program som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med upprättandet av den nya avfallsplanen för Finspångs kommun (för planperioden 2022–2030) har en behovsbedömning upprättats med syfte att utreda om en strategisk miljöbedömning är nödvändig. Bedömningen har utförts av Ensucon AB och finns att läsa i bilaga 6. miljöbedömning.

I det fall en strategisk miljöbedömning utförs ska betydande miljöpåverkan, eller annan påverkan som kan komma att vara relevant, beskrivas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Aktuell avfallsplan bedöms inte ge upphov till en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 5 § miljöbalken samt 2–4 §§ miljöbedömningsförordningen och behov av en strategisk miljöbedömning av planen föreligger därmed inte.

Figur 3. Visar en bild över avfallstrappan, högst upp, och över de röda rutorna som avslutar varje målområdes kapitel.

FINSPÅNG

Lagstiftningar, mål och styrdokument

Det finns internationella och nationella lagar kring avfall och dess hantering. Utöver dessa finns även ett antal mål och visioner, även de förankrade både globalt, nationellt och lokalt. Lagar som berör avfallsområdet är ramdirektiv från EU, 15 kap i svenska miljöbalken (1998:808), 9 kap. avfallsförordningen (2020:614), Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) och lokala avfallsföreskrifter (Kommunfullmäktige 220-10-2, 180). Mål och visioner som är framtagna, förankrade och beslutade är bland annat FN:s globala hållbarhetsmål och Agenda 2030, de svenska miljömålen och dess etappmål, den nationella avfallsplanen, regional energi och klimatplan samt Finspångs kommuns strategiska plan.

Avfallsplanen ska, enligt lag, revideras och vid behov uppdateras vart fjärde år, för att hållas aktuell och förankrad.

Grunden till framtagna mål är att det offentliga visar vägen. Riksdag, regering, myndigheter och kommunala verksamheter behöver ställa om först, bana väg och ge goda exempel på hur hållbar avfallshantering kan ske.

De globala hållbarhetsmålen

FN har beslutat om de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030. Agendan består av 17 hållbarhetsmål och 169 delmål där hållbar utveckling ska uppnås. I agendan är det tydligt att hållbarhet omfattar både miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter och att ett samspel mellan dessa tre måste finnas.

Mål 12, hållbar produktion och konsumtion, är målet som framför allt fokuserar på tydligt samband med en resurseffektiv avfallshantering. Fler mål än mål 12 är dock starkt kopplade till resurseffektiv avfallshantering. Utifrån Finspångs kommuns tolkning av Agenda 2030 går även mål 2, 6, 9, 13 och 14 att koppla till avfallsplanens arbete.

EU:s och Sveriges paket om cirkulär ekonomi och avfallstrappa

EU har tagit fram en cirkulär avfallshanteringsstrategi, som Sverige i sin tur har modifierat till en nationell handlingsplan. Syftet med denna handlingsplan är att avfall ej ska ses som avfall utan som en resurs genom att det material som redan finns att tillhandahålla idag återanvänds i mesta möjliga mån. Det är vad som menas med cirkulär ekonomi* i stora drag. Utpekade huvudströmmar* i avfallsområdet där EU och Sverige ser störst utmaningar, mest betydande effekter är för plast, matsvinn, viktiga råvaror, byggnation och rivningsavfall samt biomassa och biobaserade produkter.

Som ett komplement för att kunna prioritera arbetet med implementeringen och som ett verktyg för effektiv och hållbar avfallshantering har avfallstrappan tagits fram av EU, vilken även har antagits i den svenska miljöbalken. Avfallstrappan är en visuell målbild, se figur 1 på sida 6, för hur omställningar ska prioriteras för att

FINSPÅNG

nå en hållbar avfallshantering. Trappan är samma i hela EU. Trappan ska vara ett stöd i prioriteringen av åtgärder och val av hållbara metoder att hantera avfall och göra vägval.

Sveriges miljömål och dess etappmål

Sverige har tagit fram 16 miljökvalitetsmål samt ett antal etappmål rörande områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Det är framför allt målen God bebyggd miljö och Giffri miljö som direkt kopplas till en god och hållbar avfallshantering. För att nå de 16 miljökvalitetsmålen har även etappmål tagits fram. Fokus är en snabbare omställning. De etappmål som främst berör hållbar avfallsplanering är etappmål för cirkulär ekonomi (återanvändning av förpackningar), etappmål för minskat matsvinn (minskat livsmedelsavfall) och etappmål för avfall (andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning ökar, byggsektorn har ökad resurshushållning och ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall).

Östergötlands energi- och klimatstrategi

I Östergötlands energi- och klimatstrategi pekas tre områden ut som omfattar avfall, cirkulär ekonomi, hållbara transporter och hållbar konsumtion där mål 5 fokuserar på avfall. Förutom att transporter för avfall ska vara hållbara så ska den totala mängden avfall från hushåll år 2025 ha minskat till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg per person/år. År 2025 ska även mängden mat- och restavfall ha minskat till högst 150 kg per person/år, med utgångsår 2017 då avfall från hushållen var 462 kg och matavfallet 199 kg.

25/25 målet från Avfall Sverige

Avfall Sverige, branschorganisationen för avfallsbolag, har ett mål att mat och restavfall ska minska med 25 procent till 2025 jämfört med 2015. I snitt var mängden mat- och restavfall 225 kilo per person nationellt, 2015. För att nå målet ska matsvinn minska samt onödig användning av produkter utebli. En utökad utsortering av såväl matavfall samt förpackningar kommer att behöva ske. Detta mål har Finspångs Tekniska Verk anslutit sig till.

FINSPÅNG

Styrmedel

Vid uppföljning av planens mål kommer styrgruppen analysera nådda resultat. Som hjälpmedel för att nå avfallsplanens mål finns vissa utpekade styrmedel. Dessa beskrivs i sin korthet i stycket nedan.

Nationella och internationella mål

Det finns nationella lagar som styr vad minimikraven är för en kommunal renhållning. Sedan finns det nationella mål och handlingsplaner, som mer pekar ut viktiga arbetsområden för att nå en hållbar avfallshantering. Med en kommunal avfallsplan finns det möjligheter att dess mål konkretiseras, förankras och förtydligas för den lokala organisationen och viktiga strategier för respektive plats.

Styrdokument och lokala föreskrifter inom kommunen

För Finspångs kommunkoncern finns det strategiska planer som styr hur uppdragen ska prioriteras i Finspångs kommun. Övergripande strategisk plan är den kommunala översiktsplanen som täcker hela Finspång och syftar till att göra strategiska ställningstaganden för mark och vatten, samt Den strategiska planen med budget som har sin utgångspunkt från implementeringen av Agenda 2030. Många av de strategiska planerna har därför sin utgångspunkt från Agenda 2030.

Det finns lokala avfallsföreskrifter som styr avfallshanteringen i kommunen. Dessa säkerställer att en god hantering sker, att den service som ska finnas i en kommun finns och pekar även ut vilka skyldigheter som råder och vilka undantag som kan tillåtas.

De kommunala avfallsföreskrifterna

Utöver avfallsplanen är det de lokala avfallsföreskrifter som styr avfallshanteringen i kommunen. Tillsammans utgör dessa två den kommunala Renhållningsordningen. Dessa säkerställer att god hantering av avfallet sker, att den service som ska finnas i en kommun finns och även pekar ut vilka skyldigheter som råder och vilka undantag som kan beviljas.

Avfallstaxa

Avfallstaxa* är den avgift som är beslutad att renhållaren, Finspångs Tekniska Verk i detta fall, får ta ut och som gäller för kommunalt avfall, det avfall som kommunen har skyldighet att hämta. Taxan är en möjlighet för att öka återvinningen och miljöanpassa avfallshanteringen, dels genom vilka insamlingssystem man har eller genom styrande taxor med höjda avgifter för ohållbar hantering. Medel som kommer in genom avfallstaxan får även användas till informationsspridning och upplysning. Avfallstaxan för Finspångs kommun beslutas årligen av Kommunfullmäktige i Finspångs kommun

FINSPÅNG

Tillsyn

Tillsynen som bedrivs av myndigheter är till för att se till att lagstiftningarna efterlevs. Vid tillsynen finns det stora möjligheter att arbeta med medel som underlättar för att proaktiva åtgärder ska kunna genomföras. Avfallsinriktad tillsyn kan fokusera på att uppmärksamma och effektivisera resursflöden, minska avfallsmängder och påverka att det sorteras rätt. Tillsynsarbetet är även en möjlighet att sprida information och genom god service informera om förebyggande åtgärder och andra tillställningar eller samarbetsmöjligheter som finns inom kommunen.

Fysisk planering

Den fysiska planeringen är grunden för en hållbar samhällsutveckling. Att det tidigt läggs en grund för god avfallshantering, möjlighet för källsortering och effektiv avfallstransport är av stor betydelse. Avfallshanteringen måste finnas med i alla skikt av samhällsplanering, från översiktsplan till bygglov.

Information och kommunikation

”Det ska vara lätt att göra rätt” är något som ofta diskuteras vid avfallshantering. Utöver enkelhet är det dock viktigt med en förståelse för varför vissa saker måste göras är minst lika viktigt att informera kring. Beteenden kring avfallshantering, återvinning, återbruk och synsättet på våra gemensamma resurser behöver förbättras. Detta görs genom trovärdig, upprepad och intressant information, som når ut till så många som möjligt. Alla aktörer behöver nås av informationen för att det ska kunna bli en förändring.

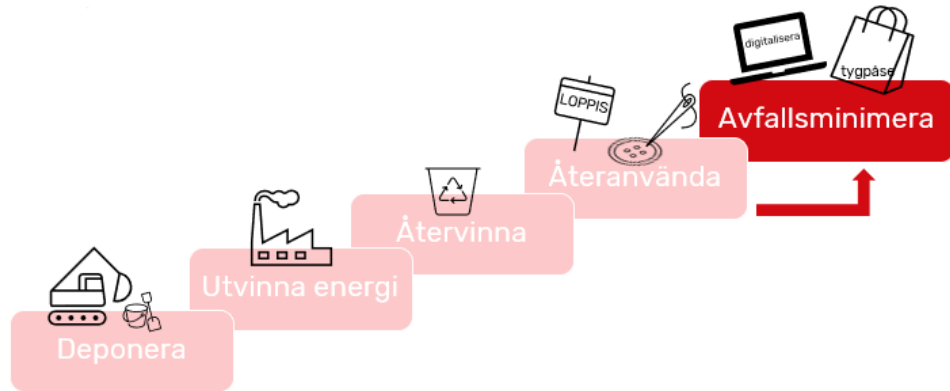
Inköp och upphandling

God kommunal hushållning innebär att ekonomin ska förvaltas på ett säkert och långsiktigt hållbart sätt. Inom de gränser som ekonomin sätter ska verksamheten vara ändamålsenligt utformad och ha en hög effektivitet.¹

Kommunkoncernen gör stora inköp årligen och har därmed stor påverkan på hur inköp kan göras för att det kan ge effekter inom avfallsförebyggandet. Genom att samordna upphandlingar och göra smarta avtal, kan upphandlare och kravställare styra mot hållbara inköp och skapa stor påverkan på det avfallsförebyggande arbetet. Det är även viktigt att inköpen följs upp, att åtgärder och ställda krav efterlevs för att se så att önskad effekt erhålls.

1

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/nyhetsarkivekonomi/nyheterekonomi/utredningomeffektivekonomistyrningikommunerochregioner.50589.html>

Minskat avfall genom förebyggande åtgärder

Högsta steget på avfallstrappan bygger på att mängden avfall som uppkommer ska minskas i form av förebyggande insatser. Avfall förebyggs genom medveten konsumtion och produktion.

När inköp blir färre, minskar avfall från hushåll och verksamheter.

När inköp blir färre minimerar avfall som genereras i produktionsledet.

När inköp blir färre, minimerar utgifterna då färre produkter slits och slängs.

För att nå målet krävs en beteendeförändring. Finspångs kommunkoncern fokuserar på att användandet av engångsprodukter minskar, att digitaliseringen ökar och att elektronikprodukter får en ökad livslängd för att ta sig till högsta steget på avfallstrappan samt att nedskräpningen i Finspång minskas.

FINSPÅNG

Mål 1 - Inköp, upphandling och avfallsförebyggande ska ske i linje med nationella mål för avfallstrappan och cirkulär ekonomi för Finspångs kommunkoncern

Nuläge – Inköp av engångsprodukter beräknas eller sammanställs inte, Kommunen kommer under 2022 att införa en inköpsorganisation. Med tydligt utsedda kravställare så är det möjligt att kommunens krav vid upphandling blir bättre och mer i linje med avfallsplanens intentioner. Utsedda inköpare kommer att få utbildning i inköp vilket kommer öka kunskapen om kommunens riktlinjer för inköp och kommunens avtal. Ett nytt e-handelssystem kommer införas under 2022 och möjliggör sortimentstyrning mot tex mer miljömärkta produkter.

Syftet är att minska användandet av engångsprodukter och öka hållbarheten vilket då blir en naturlig del i arbetet med kravställning vid upphandling av produkter. I dagsläget finns ingen samordnad helhetsbild för den avfallshantering som sker i Finspångs kommunkoncern vad gäller avfallstunnor, fraktioner med mera.

Målbild – Ett minskat behov av inköp av engångsprodukter. Ett ökat fokus vid inköp för att engångsemballering minimeras. De produkter som köps in har en lång livslängd, vilket ses som en självklarhet. Detta kommer att innebära att avfall minimeras inom kommunkoncernen. För att kommunala verksamheter och kommunens bolag ska klara detta måste stort stöd och tät dialog med inköpsorganisationen finnas.

Kommunen ska vara ett föredöme vad gäller avfallsminskning i Finspångs kommun och på så sätt inspirera medborgare och verksamheter till att agera på samma sätt.

Inriktningsmål	Genomförande
Inköp ska ske med fokus på hållbarhet	<ul style="list-style-type: none">- Ta fram en checklista för inköp av nya produkter- Styr inköp mot mer hållbara produkter (produktionsmässigt) och material som uttalat har en längre livslängd- Ett ökat fokus ska ligga på reklamation av varor som inte håller framför nyköp för att ersätta trasiga produkter- Engångsmaterial som fortsatt behöver finnas i verksamheterna ska sträva mot att vara fossilfria
Inköp ska göras med fokus på återanvändbar emballering	<ul style="list-style-type: none">- Vid nya avtal ska möjligheter för återanvändbar emballering eller minskad emballering beaktas
Verka för en ökad livslängd för den elektroniken som köps in	<ul style="list-style-type: none">- Rutiner för hur elektronik hanteras ska finnas och minimera uppståendet av elektronikavfall- Vid leasingavtal bör möjligheter för ökad livslängd finnas
Digitaliseringsprocesser som sker i kommunen ska ha fokus på att minska avfall	<ul style="list-style-type: none">- Genom att fler processer digitaliseras kan materialåtgången minska, genom kopior med mera

FINSPÅNG

MÅL 2 – Kommunalt avfall ska minska med 30 procent per kommuninvånare till 2030

Nuläge – Idag genereras ungefär 200 kg grovavfall per person i Finspång, vilket går till förbränning och samlas in på Sjömansäng. Samtidigt genereras det ungefär 210 kg restavfall per person i Finspång, brännbart avfall som samlas in vid hushållens avfallskärl. Medelvärdet för grovavfall i kommuner i Sverige är 230 kg per person och restavfallets medelvärde är 200 kg per person (mat- inklusive brännbart). Nationellt medelvärde för restavfall utan matavfall är 160 kg per person.

Målbild – Den totala mängden avfall som produceras ska minska genom en ökad medvetenhet om att konsumtion skapar avfall. Vi vill skapa en medvetenhet hos privatpersoner och inom den kommunala verksamheten om hur man kan inrätta i sin vardag för att minimera avfall.

En ny syn på konsumtion och dess avfallsförebyggande effekter har fått genomslagskraft, vilket gör att avfallet i Finspång har minskat. Ett tydligt fokus på rätt produktinköp finns och kan implementeras av alla inom kommunkoncernen som gör inköp. Det är även ett givet fokus att kommunens invånare ska inse att minskad konsumtion och mindre användning av engångsprodukter och emballering också innebär minskad mängd avfall.

Målbilden är att restavfallet till 2030 ska ha minskat med 30 procent från 2020, vilket innebär att avfallsmängden är 140 kg per person och år.

Inriktningsmål	Genomförande
Restavfallet ska minska i Finspång	<ul style="list-style-type: none">- Ändrat konsumtionsmönster ska bidra till att restavfallsfraktionerna minskar då färre produkter bör köpas in- Konsumtionsmönstret pekar åt mer hållbara köp- Åtgärder för att öka återbruksmöjligheter i Finspångs kommun
Matsvinn ska minska i kommunkoncernen	<ul style="list-style-type: none">- Mat som tillagas i tillagningsköken ska följa måltidspolicyn och produktions- och konsumtionssvinn ska minska
Matsvinn ska minska från hushåll och näringslivet i Finspångs kommun	<ul style="list-style-type: none">- Informationsinsatser ska ske brett och kontinuerligt för att livsmedel inte ska bli avfall- Tillsynsarbete mot avfallsminimering prioriteras

FINSPÅNG

MÅL 3 – Finspångs kommunkoncern har en nollvision mot nedskräpning

Nuläge – Idag genomförs inga skräpmätningar*. Det kan dock anmälas, via felanmälningsapplikationen som Finspångs kommun driver var nedskräpning skett/finns och Finspångs kommun åtgärdar kontinuerligt inkomna anmälningar. Enligt resultatet från medborgarundersökningen som genomfördes i samband med framtagandet av avfallsplanen svarar 55% att Finspång upplevs som mycket och ganska mycket nedskräpat. En upplevd nedskräpningsproblematik finns framför allt i utemiljöer hos förskolor och skolor i kommunen.

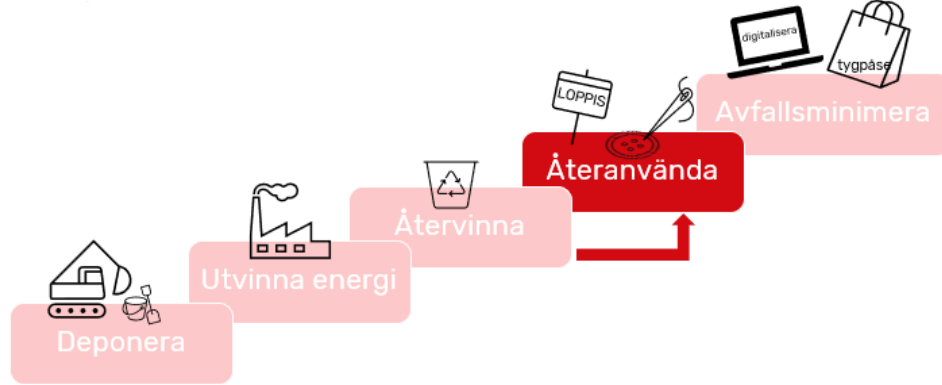
En nedskräpad omgivning kan även skapa en otrygg miljö. Vilket visar sig vid rapportering för trygghetsskapande samordning.

Målbild – Finspångs kommun som geografiskt område ska upplevas som rent, icke skräpigt och ha en fin, trivsamt och trygg utemiljö. Finspångs kommunkoncern ska vara ett föredöme med högt deltagande på skräpplockardagar, hantering av skräp i och runt om egna verksamheter och skräpmätningar i kommunen visar att nedskräpningen är noll i kommunen.

Inriktningsmål	Genomförande
Det ska vara lätt att rapportera nedskräpning till Finspångs kommun	<ul style="list-style-type: none">- Nedskräpningsärenden ska statistik kunna jämföras mellan år för att se en utveckling- Finspångs kommuns felanmälningsapp. ska bli mer känd bland allmänheten
Kommunkoncernens verksamheter ska vara skräpfria på sina verksamhetsområden	<ul style="list-style-type: none">- Skräpplockning på kommunens verksamheter genomförs och beställs så att kommunkoncernens verksamheter är rena.- Skapa en rutin för hantering av de skräpärenden som inkommer i kommunens felanmälan.
Skräpplockarkampanj ska fortsatt vara av stort intresse i Finspång	<ul style="list-style-type: none">- En tydlig organisering för skräpplockarkampanjer i Finspång finns- Skräpplockningskampanjer ska nå och involvera näringsliv, allmänheten och kommunkoncernen

Frågor att besvara innan ett inköp genomförs

- Behöver jag den här varan?
- Finns alternativ till att köpa den? Låna, hyra eller dela?
- Kan jag undvika avfallsgenerering till det här köpet t.ex. genom lokala producenter, producenter som minimerar avfallet med mera?

Cirkulär ekonomi ska öka i hela Finspång

Att avfall återanvändas är grunden i cirkulär ekonomi. För en cirkulär ekonomi är grundtanken att återanvända, reparera och på så sätt se avfall som en resurs istället för något att göra sig av med. En cirkulär ekonomi strävar efter produkter som är mer hållbara, mer återvinningsbara och där icke förnybara material ersätts med förnybara.

Kort och gott – inget slit och släng.

Alla kan bidra! Företag kan öka cirkulära affärsmodeller genom att samverka med andra företag och finna synergier med avfall och produktflöden. Hushåll kan cirkulera genom att dela produkter med varandra, varför behöver varje hem en egen bormaskin eller en egen släpvagn, till exempel. Kommunkoncernen kan bidra genom att en ökad dialog kring avfall mellan enheter och avdelningar sker.

Avfall ses som en resurs.

Den enes avfall kan vara den andres resurs.

Avfall ska vara användbart och utnyttjas till dess att det inte är möjligt.

För Finspångs avfallsstrategi innebär det att Finspångs kommun i första hand ser över sina egna konsumtionsmönster och även influerar privatpersoner och näringslivet till att tänka och agera i samma banor. Fokus ska ligga vid återbruk och att ge invånarna i Finspång ökade möjligheter för detta.

FINSPÅNG

MÅL 4 – Återbruket ökar årligen inom hela kommunkoncernen

Nuläge – I dagsläget finns en liten form av återbruk av möbler i kommunhuset, då en del möbler sparas i stället för att kastas. Möbler som finns tillgängliga är oftast kontorsmöbler som inte längre används och enbart tillgängligt för kommunhuset. Ingen uppföljning på inköp genomförs för att följa upp målet.

Målbild – Att det i Finspångs kommunkoncern finns ett naturligt sätt att dela, låna och hyra produkter genom resurspooler. Att varje sektor och enhet inte har behov av att äga sin egen bil eller cykel utan att det är naturligt att dela produkter med varandra. Likaså att när för stora inköp görs vid exempelvis renovering, byggen eller ommöblering ska det vara enklare att dela överflödiga resurser än att kasta det som blivit över. Att det i Finspångs kommunkoncern finns en naturlig eftertanke redan innan en ny produkt köps. I framtiden kommer Finspångs kommun ha ramavtal som främjar återbruk av möbler.

Visionen är att det ska finnas en bra bas för dialogmöten och samverkan inom cirkulär ekonomi mellan företag.

Inriktningsmål	Genomförande
Återbruket av produkter ska öka	<ul style="list-style-type: none">- Möbler som verksamheter inom kommunkoncernen ämnar göra sig av med, återanvänds i första hand- Delningstjänst eller annat hjälpmedel för att förenkla återbruket köps in till kommunkoncernen- Möbler kan repareras för återanvändning före det ses som ett avfall- Produkter och material som ämnas kastas från ny- och ombyggnation samt vid renoveringsarbeten kan sparas eller på annat sätt omhändertas i stället för att förbrännas
Secondhandmöjligheter vid inköp ska premieras	<ul style="list-style-type: none">- Att köpa begagnade produkter framför nyproducerade blir möjligt genom avtal. Kravställning vid upphandling är viktigt för att minska avfall och öka cirkulär ekonomi.

FINSPÅNG

MÅL 5 – Återbruket ökar årligen och ses mer som en resurs för kommunens invånare och näringsliv

Nuläge – i dagsläget finns det en container på Sjömansäng där privatpersoner kan lämna mindre ting för second hand, men ingen möjlighet till köp.

Intresset för cirkulär ekonomi ökar runt om i regionen och samverkansgrupper blir allt fler. Finspångs kommun, med hjälp av Tillväxt Finspång, för dialog med region Östergötland och här har ett intresse att påbörja arbetet med cirkulär ekonomi identifierats.

Målbild – Det finns en god möjlighet för kommunens invånare att lämna in det de ej är i behov av, som kan återbrukas som en resurs av någon annan. Det kommer även att finnas en bra bas för dialogmöten och samverkan inom cirkulär ekonomi inom näringslivet, med stöd från kommunkoncernen. Ett företagsklimat där dialog mellan avfallsmottagare och företag samt privatpersoner finns.

Det ska finnas ett tydligt, välstrukturerat och platsgeneröst utrymme vid återvinningscentralen där privatpersoner och företag kan lämna produkter som kan återbrukas, både hela produkter och produkter med viss defekt. Allt cirkulerande som sker är giftfritt. Ordet "avfall" ska också vara utbytt mot "resurs".

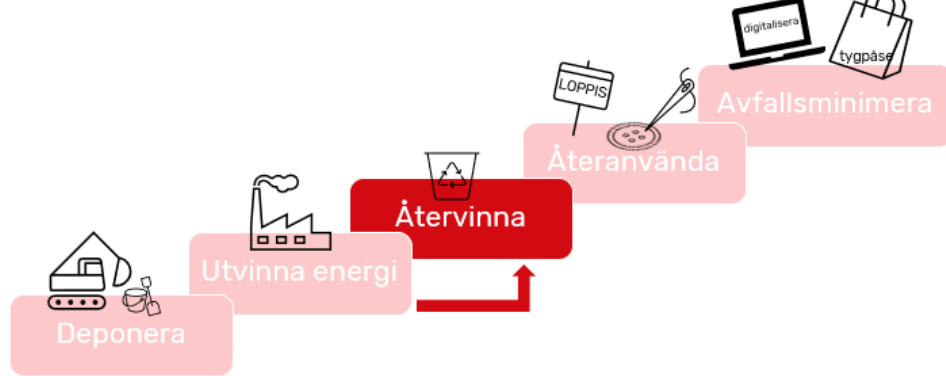
Inriktningsmål	Genomförande
Återbruksmöjligheter ökar och stöd från kommunkoncernen finns	<ul style="list-style-type: none">- Återbruk för privatpersoner ska finnas på eller i anslutning till Sjömansäng- Produkter inlämnade kan repareras där mindre insatser behövs- Återbruk för näringslivet ska göras möjligt och plats ska finnas även för verksamhetsavfall av värde, som direkt eller genom enkel reparation kan återbrukas- Personal på Sjömansäng är behjälpliga och har kunskap om när återbruk är möjligt- Möjligheter att ha en kommunal fritidsbank* ses över, utifrån insamlat material
Cirkulerande av byggmaterial ska öka	<ul style="list-style-type: none">- Utredning för hur stort avfallsflödet är och vilka fraktioner det består av genomförs för Finspångs kommunkoncern- Skapa samarbete med andra aktörer/näringsliv som har samma vision som inriktningsmålet

Tankar inför delning av produkt

- Kan jag i stället för att köpa nytt köpa begagnat?
- Kan produkten delas med andra verksamheter/projekt/grannar?
- Kan vi laga/fräscha upp den vi har?
- Kan någon annan vilja ha det som jag tänker kasta?

FINSPÅN

Ökade insatser för återvinning av avfall

När det material som går att lappa och laga inte längre går att omhänderta mer, ska materialåtervinning ske. Det är en nödvändighet för att jordens resurser ska räcka till. Materialåtervinningen gör att mindre råmaterial behöver användas. Materialåtervinning är genomsyrande mål i EU och Sveriges avfallslagstiftningar.

Materialåtervinning är alltså när en ny råvara inte behövs, utan redan befintligt material kan användas. Detta steg sparar både råvaror, energi och tid.

EUs målsättning är att till 2030 ska totalt 70 procent av förpackningar återvinnas. I Sverige år 2020 materialåtervanns 60 procent* av förpackningar satta och registrerade på marknaden. Dessutom finns olika återvinningsmål för de olika materialen.

Återvinning av avfall minskar klimatpåverkan, därför satsar vi på materialåtervinning. Genom att materialet inte går till förbränning, utan genomgår en process för att materialåtervinnas sparas, inte bara jungfruligt material, utan även stora mängder energi

Finspångs kommun och Finspångs Tekniska Verk fokuserar på återvinning genom att finna lösningar för närhet och effektivitet samt genom kommunikationsarbeten och förmedling av vikten av materialåtervinning. För Finspång gäller även att om en större andel av restavfallet materialåtervinnas, skickas en mindre vikt avfall till förbränning/matavfallssortering till Linköping och ekonomiska vinster kan göras.

MÅL 6 – Återvinning av material sker från samtliga verksamheter i kommunkoncernen

Nuläge – Möjligheter att materialåtervinna avfall varierar vad avser kommunkoncernens verksamheter, beroende på tidigare ambitioner, vad gäller sortering från kontor, skolor, vårdinrättningar och andra enheter.

I projektering vid nybyggnation och rivning finns inga mål för återvinning av avfall, mer än att lagkrav efterlevs. Ansvaret läggs ofta på entreprenören.

Massor som omhändertas av Sjömansäng kräver analys på schakter som inte är jungfruliga massor, för att inte ta emot förorenade massor.

Finspångs Tekniska Verk har idag en ansökan för omhändertagande och återvinning av massor hos Länsstyrelsen i Östergötland. Ansökan avser att massor ska kunna mottas av anläggningen, omhändertas och kunna användas vid sluttäckning av deponin, som ska vara sluttäckt 2027.

Målbild – Att Finspångs kommunkoncern ökar delaktighet kring att avfall återvinns på ett hållbart sätt som sparar resurser ur ett helhetsperspektiv. Att de mål som är satta i EU, Sverige och regionen nås och att uppföljning om avfall återvinns genomförs kontinuerligt, både i dagligt arbete och i projekt.

Massor som uppstår vid ombyggnationer, nybyggnationer och rivningsprojekt kan återvinnas, cirkulera, med hjälp av lagerutrymme hos Finspångs Tekniska Verk, även efter att sluttäckningen av deponin är klar.

Inriktningsmål	Genomförande
Återvinning av bygg och rivningsavfall sker	<ul style="list-style-type: none">- Tydlig information om krav från tillsynsmyndigheten om avfallshantering ges vid bygglov och rivningsbeslut- När produkter från bygg- och rivningsverksamheter återbrukats i möjligaste mån sker en fullgod återvinning av avfallet
Masshanteringen ska ha ett ökat återvinningsfokus	<ul style="list-style-type: none">- Finspångs Tekniska Verk tillhandahåller plats för återbruk av schakt och fyllnadsmassor.- Icke förorenade massor kan mellanlagras på Sjömansäng
Återvinning från kommunkoncernens vardagliga verksamheter ska öka och restavfallet minska	<ul style="list-style-type: none">- Möjlighet att materialåtervinna finns på alla enheter i kommunkoncernen- Matavfallssortering ska finnas tillgängliga vid alla serveringsställen, matsalar och pentryn samt tillagningskök i kommunal regi

FINSPÅNG

MÅL 7 – Materialåtervinningen från hushåll ökar med 30 procent till 2030

Nuläge – 2021 infördes sortering av matavfall från restavfallet i Finspång. Idag erbjuds ingen fastighetsnära insamling av förpackningsmaterial. I Finspångs kommun finns det i dagsläget möjlighet att återvinna förpacknings och tidningsmaterial på 19 ställen. Statistik från Förpacknings- och tidningsindustrin visar att Finspångs kommun ligger under medel i Sverige med att samla in förpackningsmaterial.

Indikationer för hur mycket av restavfallet som sorteras ges genom plockanalyser*. Idag består drygt 16 procent av soppåsens avfall av restavfall, övrigt material skulle kunna sorteras ut för återbruk eller återvinning, enligt genomförd plockanalys 2020 Finspångs Tekniska Verk.

Avloppsslam rötas idag vid Axsätters avloppsreningsverk. Här tillvaratas metangaser som bildas och används bland annat till uppvärmning av anläggningen. Slammet kontrolleras med provtagning och vid godkännande återförs det till åkermark. Återföringen är idag 100 procent.

Målbild – att Finspångs kommuns invånare blir så bra på att samla in förpackningsmaterial att snittet är högre per invånare än medel i Sverige. Vidare eftersträvar Finspångs kommun att ha en hög sorteringsgrad av avfall som uppstår även vid rivning, såvida det inte går att återanvända. Framöver strävar man fortsatt åt att allt slam som genereras i Finspångs kommun är så icke förorenat att det fortsatt kan nyttiggöras via återföring till åkermark eller via annan ny teknik i enlighet med lagstiftning. I och med en REVAQ-certifiering kan mer uppströmsarbete genomföras och avfall från rengaller minskas.

Då återvinningen från grovavfallet från hushåll 2020 är 48 kg/person ska det till år 2030 vara 63 kg/person, insamlat för materialåtervinning på återvinningscentral.

Inriktningsmål	Genomförande
Slamhanteringen ska vara 100 procent nyttiggöras	<ul style="list-style-type: none">- Avloppsslammet som genereras i Finspång utreds för nyttan med att vara REVAQ-certifierat- Farliga ämnen ska kontinuerligt minska- Uppströmsarbete* genomförs kontinuerligt
Sorteringsmöjligheterna för återvinning av avfall ska vara brett på kommunal återvinningscentral	<ul style="list-style-type: none">- Personal på Finspångs Tekniska Verk håller sig uppdaterade för vilka fraktioner som går att sortera ut- Jämförelser med andra kommuner i länet genomförs kontinuerligt
Återvinning av förpackningsmaterial ska öka och ligga över medel i Sverige	<ul style="list-style-type: none">- Information kring tjänster för återvinning av avfall ska nå kommunens invånare, näringsliv och kommunkoncern- Källsortering ska finnas nära hushållen och utredning för framtida system ska genomföras- Plockanalyser genomförs för att få indata till kontinuerliga förbättringar.

FINSPÅNG

MÅL 8 – Farligt avfall ska sorteras rätt och noll procent ska finnas i restavfallet

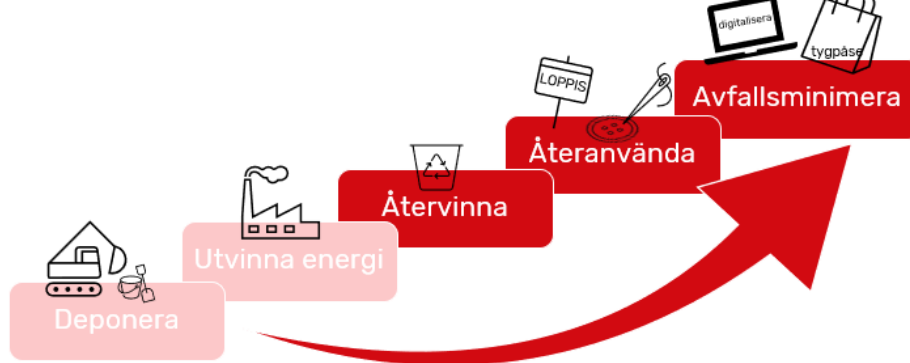
Nuläge – En förbättrad utsortering av farligt avfall minskar risken för att miljö- och hälsofarliga ämnen sprids till natur och miljö. I dagsläget, vid plockanalyser på restavfallet, är omkring en halv procent farligt avfall. Slutsats som kan göras är att avfallet sorteras redan på ett bra sätt idag. Det skulle även kunna indikera att avfallet inte omhändertas alls. I dagsläget erbjuder också Finspångs Tekniska Verk insamling utanför centralorten två gånger per år. Ingen insamling av farligt avfall sker från verksamheter till Sjömansäng.

Målbild – att Finspångs kommuns restavfall innehåller noll procent farligt avfall och att insamlade nivåer farligt avfall som samlas in utanför centralorten ökar i mängd, då en ökad förståelse kring avfalls farlighet finns. Finspångs kommuns invånare är väl införstådda med risker att inte separera farligt avfall från övrigt avfall och vad som ingår i den kategorin.

Inriktningsmål	Genomförande
Farligt avfall ska inte finnas i det kommunala avfallet	<ul style="list-style-type: none">- Genom plockanalyser fås en indikering hur insamlingen fungerar- Insamling av farligt avfall ska öka när FTV erbjuder hämtning på andra orter

Frågor att besvara innan avfall inte återvinns

- Varför sorterar jag inte avfallet?
- Går det inte ändra denna handling?
- Skulle det inte vara värt att återvinna materialet och spara på jordens resurser?

Steg upp för avfallstrappan

För att nå satta mål och inriktningsmål så är nycklarna samverkan, förtroende och engagemang. Alla berörda parter och aktörer har en viktig roll att spela, offentlig sektor, näringslivet och hushåll. Genom att skapa samarbete mellan och inom berörda parter, sker kliv mot toppen på avfallstrappan.

Även om avfallsminimera är det bästa alternativet för en hållbar avfallshantering är det av stor vikt att stegen innan även får mycket fokus. Att se över återvinnings- och återanvändningsmöjligheter är också steg som inte får missas. Att alternativen övervägs noga är grundläggande.

Ett grundat informationsarbete genomförs för att det ska få effekt och för att hela kommunkoncernen, näringslivet och hushåll ska känna en delaktighet. Det är viktigt att målen förankras och genomsyrar alla berörda parter för att steg upp för avfallstrappan ska bli möjliga.

FINSPÅNG

MÅL 9 – Det finns en delaktighet och ett högt engagemang att ta kliv upp för avfallstrappan för alla i Finspång

Nuläge – för att skapa delaktighet och engagemang är det framför allt kommunikationsarbetet som lägger grunden. Finspångs kommunkoncerns har flera utskick per år där avfallsförebyggande information sprids. Även arbete med personliga möten genomförs.

Finspångs Tekniska Verk skickar var tredje år ut en enkät till alla kunder för att följa upp nöjdhet vad gäller hela bolagets tjänster. I enkäten finns tre frågor som är specifika för renhållning och avfallshantering. En indikation för hela kommunkoncernen eller näringslivet finns inte idag.

Målbild – alla ska vara med och bidra till att kliv upp i avfallstrappan görs. Genom kvalitativt arbete, uppföljningar och att samverkansgrupper har engagemang skapats. Frekvent återkoppling för åtkomna resultat sker och publiceras och motiverar alla berörda parter för respektive mål.

Genom serviceenkät från Finspångs Tekniska Verk, avseende uppföljning av inriktningsmålet god service så ges en tydlig indikation på att medborgare och verksamheter är nöjda med Finspångs kommuns avfallsservice.

Inriktningsmål	Genomförande
Anställda i Finspångs kommunkoncern ska känna enkelhet och engagemang kring hållbar avfallshantering	<ul style="list-style-type: none">- Resultat från genomförda aktiviteter presenteras för att fortsatt skapa engagemang och motivation- Information kring förändringar och vägval ska vara tydliga och lättillgängliga
Skapa ett ökat engagemang bland Finspångs kommuns invånare	<ul style="list-style-type: none">- Bidragsvillkor ses över och adderar god avfallshantering som kriterium för bidragsbeviljande- Finspångs kommunkoncern är uppmärksamma på åsikter och förbättringsförslag vad gäller avfallshantering och resursförbättringar- Näringslivsträffar med fokus på cirkulär ekonomi anordnas- Tydlig och lättillgänglig information om avfallshantering finns på kommunkoncernens hemsidor- Resultat från genomförda aktiviteter presenteras för att fortsatt skapa engagemang och motivation- Information kring vad som innefattar farligt avfall ska med jämna mellanrum ges av Finspångs Tekniska Verk
Nöjdhetsindex hos kommuninvånare ska alltid öka	<ul style="list-style-type: none">- God service och behjälplighet ska ges av personalen på återvinningscentralen, så att återvinning och återbruk ökar

FINSPÅNG

MÅL 10 – Avfallshanteringen är kommundäckande, serviceinriktad och välplanerad

Nuläge – dialog sker idag mellan kommunala verksamheter såsom samhällsplaneringsenheten och bygg- och miljöenheten med Finspångs Tekniska Verk vid detaljplaneprocesser och bygglov för att i god tid finna hållbara lösningar för avfallshanteringen.

Målbild – Att Finspångs kommunkoncernen erbjuder invånare, besökare och arbetande i kommunen en trevlig miljö, med minimal nedskräpning, hög förståelse kring avfallshantering och goda och trygga möjligheter till återvinning. Att konsumtionsmönster förändras så att mindre avfall genereras. Det finns säkerställda ytor i Finspång för återbruk och effektiv avfallshantering.

Inriktningsmål	Genomförande
Samhällsplaneringsprocessen ska inkludera avfallshanteringsfrågor i alla skeden	<ul style="list-style-type: none">- Beträffande framtagandet av detaljplaner ska Finspångs Tekniska Verk ha möjlighet att ge synpunkter på avfallshantering, möjligheter och lösningar, inom ett område- Vid bygglovsansökningar för nya verksamheter och bostäder ska Finspångs Tekniska Verk alltid få uttala sig kring förutsättningar för avfallshantering och plats för avfallshantering vid nybyggnation bör alltid säkerställas- Välplanerad återvinningscentral som logistiskt klarar ökat återbruk och tillhandahåller plats för det
Nedlagda deponier ska vara riskfria	<ul style="list-style-type: none">- För kommunala deponier ska en handlingsplan för åtgärdande finnas- Bygg- och miljöenheten beaktar och prioriterar nedlagda deponier med kommunalt tillsynsansvar- Åtgärdsförslag över befintliga nedlagda deponier finns

Frågor att besvara innan avfall inte återvinns

- Hur gör jag för att öka delaktigheten och ge god trivsel i Finspång?
- Vad fungerar inte och hur kan det ändras på?
- Var ser vi högt engagemang, varför där och hur kan vi föra det vidare?

F I N S P Å N G

Framtida insamlingsystem i Finspång

I Finspång har arbetet med denna plan resulterat i att målfokus ligger på återbruk och återvinning. Detta kräver att dagens avfallssystem ses över och att det kan optimeras.

Återvinningscentral

Om fler fraktioner kommer att sorteras inför återvinning kommer utrymmet vid återvinningscentralen idag behöva planeras om. Även om återvinningscentralen ska erbjuda plats för återbruk i av byggfraktioner, massor med mera behöver befintliga ytor ses över och omstruktureras.

Återvinningsstationer

Placeringen för återvinningsstationer sker idag inte i kommunal regi, däremot står vissa återvinningsstationer på kommunal mark med tillstånd från Finspångs kommun. Finspångs kommun kan således inte planera för verksamheten av återvinningsstationer, men det finns möjlighet i detaljplaneringen att anvisa platser.

Insamlingsystem för restavfall

Att utveckla insamlingsystemet för fastighetsnära återvinning är en nödvändighet för att nå de återvinningsmål som är satta i avfallsplanen. Inriktningen från riksdag är i dagsläget otydlig huruvida framtida insamlingsansvaret kommer att läggas på kommunen eller om det kommer innebära ett bredare ansvar för förpackningsproducenterna. Därför är det fortfarande idag svårt att veta vilket insamlingsystem som Finspångs Tekniska Verk bör investera i. Däremot, i samband med ny upphandling för renhållning, ska det ses över för möjligheter att implementera fastighetsnära insamling i Finspångs kommun.

För att få till en effektiv infrastruktur för sortering är det viktigt att Finspångs Tekniska Verk i ett tidigt skede kan vara med och påverka, till exempel genom att ges möjlighet att yttra sig kring avfallshandling i bygglovsprocessen. Då kan man undvika att trånga vägar och små avfallsutrymmen blir ett hinder för effektiv och säker sortering.

F I N S P Å N G

Verkställandet av planen

Att sätta tydliga, genomförbara men samtidigt utmanande mål är en given faktor för att en strategisk plan ska bli motiverande och styrande och leda till förändring i linje med planens avsikt.

För att avfallshanteringen ska bli mer hållbar, resurseffektiv och generera en miljövinst kommer det behöva läggas stor vikt vid förankringen av avfallsplanen. Redan vid ett framtagande av avfallsplanen har stor tyngd lagts på förankringsarbetet genom dialogmöten med kommunens alla sektorer, medborgarenkät och debatt i kommunfullmäktige, vidare läsning finns beskrivet i bilaga 7. framtagningsprocessen. Genomförandet kommer få ett liknande arbetssätt, men då genom uppföljningen av inriktningsmålen.

Uppföljning

Projektgruppen som varit med vid planens framtagande kommer i framtida uppföljningsarbete benämnas styrgrupp. Denna grupp kommer att sammankallas omkring två-tre gånger per år, för att se över befintliga målområden och mål, sammanställa aktiviteter och genomföranden och följa upp åtgärder till beslutade inriktningsmål, med hjälp av befintliga styrmedel och dialog med berörd part*. Till vissa av styrgruppsmötena kan nyckelpersoner komma att bli kallade för att besvara frågor eller vara delaktiga i diskussionen om fortskridandet av arbetet. Varje år kommer styrgruppen att ta fram en checklista, riktad till varje sektor och kommunalt bolag för att sammanställa fortskridandet av planen och förankring av arbetet.

Till avfallsplanen har även förslag på handlingsplan tagits fram. Denna beskriver mer i detalj vilket arbetsmoment som ingår vid implementeringen av avfallsplanen samt innehåller en resursbedömning. Resursbedömningen är baserad på behovet av både arbetsinsatser och ekonomiska resurser för att uppfylla målen. För att handlingsplanen ska uppnås tas hjälp av de styrmedel som finns att tillgå, beskrivna i kapitel "styrmedel" i denna avfallsplan. Denna handlingsplan och resursbedömning, framtagen av projektgrupp, med underlag från dialogmöten som skett med hela kommunkoncernen, finns som ett internt arbetsdokument hos Finspångs kommunkoncern.

FINSPÅNG

Bilagor

1. Begreppsförklaring
2. Nulägesbeskrivning
3. Uppföljning av avfallsplan 2014–2018
4. Sammanställning medborgarenkät
5. Avslutade deponier i Finspång
6. Behovsbedömning av miljöbedömning
7. Framtagande och samrådsredogörelse

Begreppsförklaring

för definitioner som uppkommer i avfallsplan för Finspång 2022–2030

Nedan lista beskriver begrepp som förekommer i Avfallsplan för Finspång 2022–2030.

Avfall – varje föremål eller ämne som innehavaren ämnar göra sig av med, avser göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med. Tolkningsdefinitioner uppstår oftast när avfall slutar vara avfall. Det sker oftast inom industrin där avfall istället kan tolkas som en biprodukt. Det kan också ske vid återvinningsförfaranden.

Avfall under kommunalt ansvar – varje kommun ansvarar för att följande avfall inom kommunen behandlas:

1. Kommunalt avfall
2. Avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar
3. Latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar
4. Bygg- och rivningsavfall som inte producerats yrkesmässigt

Avfallshierarkin/Avfallstrappan – prioriteringsordning för hur avfall bör behandlas och motverkas för att minska miljöpåverkan. Hierarkin regleras i EU:s ramdirektiv om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning.

Avfallsplan – det strategiska dokument som sätter ramar för visioner och mål angående avfallet i kommunen. Planen är långsiktig, men ska genomgå och revideras vid behov, minst vart fjärde år.

Avfallsströmmar/strömmar – de olika avfallsslag som uppdragas och som ska behandlas.

Avfallstaxa – den avgift som tas ut för att driva omhändertagandet i en kommun. I avfallstaxan ingår drift av Sjömansäng återvinningscentral, hämtning av grovsoppor och farligt avfall, planering, logistik och annan drift. Även kommunicering av kampanjer, material och aktiviteter faller under avfallstaxan.

Farligt avfall – ämne eller föremål i ett avfall som är markerad med en * i bilaga 3 till avfallsförordningen. Fraktionen innehåller ämnen som kan vara skadliga för hälsa och miljö, men kan även vara smittförande, brandfarliga eller explosiva.

Fritidsbank – en verksamhet där man kan låna fritidsartiklar såsom väskor, sovsäckar, skridskor med mera. Fungerar likt ett bibliotek, fast med prylar istället för böcker.

Förberedelse för återanvändning – avfall som samlas in för att rengöras, behandlas och genomgå obligatoriska moment för att kunna återvinnas.

Förebyggande av avfall – åtgärder som gör att avfall inte uppstår. Kan ske genom beteendebändringar genom minskad konsumtion eller fler delningstjänster. Målet är att avfall ska minska och farligheten i avfallet ska utslutas.

Grovavfall – avfall som uppkommer hos hushållen men som inte ryms i avfallsbehållaren på grund av vikt eller volym och samlas in på återvinningscentral eller annan hämtningstjänst. Ingår under kommunalt avfall

Jungfruligt material – nyproducerat material

FINSPÅNG

Kommunalt avfall – avser det avfall från hushåll och avfall från andra som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Det är avfall som råder under kommunalt ansvar. Undantag för avfall som liknar avfall från hushåll är dock

- Avfall från tillverkning
- Avfall från jord- och skogsbruk
- Avfall från fiske
- Avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
- Bygg och rivningsavfall och
- Uttjänta bilar

Kommunalt verksamhetsavfall – avfall som till sammansättningen är ett verksamhetsavfall, men som kommunens avfallsplan har rådighet att sätta mål och visioner och bestämma handling kring. Avfallet faller det inte under avfallstaxan, utan betalas för varje enskild avdelning.

Matavfall – avfall som är från livsmedel. Uppstår både i hushåll, matsalar, butiker, storkök med mera.

Matsvinn – matavfall som kastas trots att det är ätligt. Kan definieras som onödigt matavfall.

Plockanalys – en metod för att mäta felsorteringsgraden i avfall. Går till så att man väljer ut ett område, kollar igenom avfallet för det området och sorterar fraktionerna rätt, utifrån vikt. Plockanalyser görs enbart på avfall som uppkommer i hemmet.

Producentansvar – avfallsfraktioner där producenten för avfallet har skyldighet att avfallet samlas in, transporteras bort, återvinnas, återanvändas eller på annat sätt bortskaffas på sådant vis som är miljö och hälsomässigt försvarbar hantering.

Restavfall – avfallet som uppstår i hushållet och läggs i avfallsbehållaren utanför huset. Ingår under kommunalt avfall.

Uppströmsarbete – arbete som görs innan avloppsvatten når avloppsreningsverket. Uppströmsarbete genomförs för att innan det når avloppsreningsverket, kunna påverka avloppsslammets kvalitet.

Verksamhetsavfall – avfall som uppstår på verksamheter och som kommunen inte har rådighet eller ansvar över att samla in t.ex. bygg och rivningsavfall i mängder, jordmassor, kemikalier eller smörjoljor med mera. Avfallet får inte styras av avfallstaxan.

Återanvändning/Återbruk – en handling där produkter som skulle kastas inte kastas utan plockas bort från avfallsströmmen och istället används och brukas av annan användare som är i behov av produkten. Produkten kan behöva visst underhåll eller reparation.

Återvinning – avfall som sorteras ut enligt materielinnehållet och sedan kan materialet omhändertas och göras om i en ny produkt, utan att man tillsätter jungfruligt material.

FINSPÅNG

Berörda parter

Finspång – innefattar Finspångs kommun som geografiskt område och alla parter som vistas, bor, uppehåller sig, driver verksamhet här eller på annat sätt genererar att avfall genereras berörs av och är en del av denna målgrupp.

Finspångs kommun – är Finspångs kommunala organisation och dess förvaltningar.

Finspångs kommunkoncern – det är parten som är Finspångs kommun och de kommunala bolagen Finspångs Förvaltning- och Industrihus AB, Finspångs Tekniska Verk AB, Vallonbygden AB samt Finet.

Hushåll – parten är alla som bor eller förvaltar en permanentbostad och/eller fritidsbostad i Finspångs kommun och därigenom genererar avfall.

Näringsliv – det är näringslivet som i första hand bedriver sin näringslivsverksamhet i Finspångs kommun som avses för denna part.

Projektgrupp/styrgrupp – den grupp som arbetat fram samt som följer upp avfallsplanens mål och inriktningsmål, i enlighet med framtagna handlingsplan. Styrgrupp består av avfallschef och miljö och hållbarhetsansvarig på Finspångs Tekniska Verk AB samt miljöstrateg på Finspångs kommun.

Nulägesbeskrivning

För avfallsflöden och avfallshantering i Finspång

BILAGA 2

Innehåll

1. Beskrivning av kommunen	3
Förutsättningar	3
2. Avfall och flöden	4
3. Kommunalt avfall	6
Mat och restavfall	7
Grovavfall	8
Latrinavfall	8
Slam från enskilda avloppsanläggningar	8
Plockanalyser	8
Kundundersökningar	9
4. Verksamhetsavfall från kommunala verksamheter	9
Avfall från skolor, förskolor och äldreomsorg	10
Bygg och rivningsavfall	10
Slam från avloppsreningsverk	10
Gatudriftens avfall	11
Nedskräpning, park och trädgårdsavfall	11
5. Avfall som kommunen ej ansvarar för	11
Avfall som omfattas av producentansvar och	11
Förpacknings- och tidningsavfall	13
Däck	13
Bilar	13
Batterier och elavfall	14
Läkemedel	14
Lantbruksplast	14
Övrigt avfall	14
6. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall	15

1. Beskrivning av kommunen

I denna rapport, som sedan kommer bli en bilaga till avfallsplanen, beskrivs de förutsättningar som finns och utmaningar att förhålla sig till i för att strukturera avfallshanteringen i kommunen och påverka det avfallsflöde som råder. Invånarantalet, tillväxtmål, boendeformer och avfallsfraktioner beskrivs mer ingående samt redovisas trender för hur avfallsstatistiken ser ut i landet jämfört med hur det förhåller sig till Finspångs situation. Det är omgivningens förhållande, kommunens delaktighet samt medborgarnas kunskaper som bestämmer avtrycker på hur avfall kan hanteras i Finspång kommun. En lägesbeskrivning är dessutom nödvändig enligt de föreskrifter som finns avseende innehållet i en avfallsplan (FS 2020:19).

Förutsättningar

Finspångs kommun ligger i Östergötlands nord västra hörn och angränsar till två andra regioner, Örebro och Sörmland.

Finspångs kommun hade, 2021-01-01, ett invånarantal på 21 765 personer varav det bor ca 60 % i centrala huvudorten. Utöver Finspång, den centrala huvudorten, finns det enligt översiktsplanen 2 prioriterade orter, Hällestad Borggård samt Rejmyre, men givetvis finns det många mindre orter runt om i kommunen. I de mindre orterna bor ca 20% av befolkningen och övriga 20% av befolkningen i glesbygd.

Finspångs kommun har en målbild att kommunen 2035 ska ha haft en tillväxt som gör att invånarantalet har växt till 30 000. Tillväxtmålet planeras nås genom att man satsar på bra pendlingsmöjligheter, attraktiva boenden och ett stärkt och mer diversierat näringsliv. Nedan i tabell 1 presenteras befolkningsutvecklingen i Finspångs kommun, hur den varit de senaste 20 åren och vilken utveckling man tenderar hamna på om tillväxttakten ökar som planerat.

Lägesbilden för där avfall kan genereras i Finspångs kommun är genom hushållen, de industriverksamheter som bedrivs i kommunen och de kontorsarbeten som finns. Finspångs kommun har ingen kustrensa eller någon störa turism avseende fritidsboenden. Däremot rinner avrinningsområdet för Motala Ström igenom kommunen, som har slutrecipient Östersjön. Genom kommunen i öst-västlig riktning passerar riksväg 51.

Tabell 1 – befolkningsutveckling i Finspångs kommun, statistik från SCB. Prognosen för 2025 är framtagen av Finspångs kommun och är enbart en uppskattning.

År	2005	2010	2015	2020	2025
Antal invånare	20 895	20 784	21 215	21 884	24 531

FINSPÅNG

Ytterligare en aspekt avseende hur avfall hanteras och kan omhändertas är vilka boendeformerna som finns i kommunen och vart de är placerade. Nedan redovisas hur boendeformen generellt sett ser ut i Finspångs kommun.

Tabell 2 – boendeformer i Finspångs kommun 2019. Uppgifter från hämtningsstatistik från FTV.

Boendeform	En- och tvåbostadshus – inom nära körintervall	Lägenhet i flerbostadshus	Fritidshus
Antal hushåll	5 731	5 182	1 893

Finspång har en lång historik av att vara ett industrisamhälle. Kommunens orter har sedan flera hundra år tillbaka haft många olika bruk och tillverkningsindustrier. Idag präglas näringslivet framförallt av en stor industri, men även flera små tillverkningsindustrier. Inpendlingen till Finspångs kommun är lika stor som utpendlingen.

2. Avfall och flöden

Det kommunala bolaget Finspångs Tekniska Verk AB (fortsatt kallat Finspångs Tekniska Verk) ansvarar för hantering av hushållsavfall från bostäder och verksamheter. Finspångs Tekniska Verk sköter även om driften på kommunens återvinningscentral, Sjömansäng, som finns beläget på industriområdet i kommunens centralort.

Finspångs Tekniska Verk ansvarar för det kommunala avfallet (se bilaga 2 för ordlista). I detta avsnitt presenteras de olika fraktionerna närmare. I tabell 4 ges en överblick för hur avfallsfraktionerna är fördelade inom kommunen, som insamlas av Finspångs Tekniska Verk. Uppgifterna är för år 2020. I tabell 5 jämförs riksgenomsnittets sortering av avfallsfraktioner jämfört med det i Finspångs kommun.

Tabell 4 – insamlade och behandlade avfallsmängder. Enbart fraktioner som omfattas av kommunalt renhållningsansvar. Uppgifterna är från 2020.

	Materialåtervinning	Biologisk återvinning	Energiåtervinning	Deponering	Annan behandling	totalt
Restavfall			4 629 ton			4 629 ton
Matafall*						0 ton
Grovavfall totalt, varav						4 674 ton
- Större brännbart			211 ton			211 ton
- Metall	628 ton					628 ton
- Plast						0 ton***
- Gipsavfall (ren gips samt gips med regel)						164 ton
Trädgårdsavfall		253 ton	465 ton			718 ton
Kläder/textilier**	18 ton					0 ton
Latrinavfall			7 ton			7 ton
Frityr och matfett*						0 ton
Slam totalt,						
- från reningsverk****						
- från enskilda avlopp		9 602 ton				9 602 ton
- från fettavskiljarlam			152 ton			152 ton
Farligt avfall totalt, varav						
- Impregnerat trä			164 ton			164 ton
- Asbest				20 ton		20 ton
- Kemikalier/kemiska produkter			17,5 ton			17,5 ton
- Slipers och telefonstolpar		16 ton				16 ton

* finns ingen särredovisad statistik för insamling av matavfall i mängd

** finns ingen kommunal insamling för dessa avfallsfraktioner siffrorna är från HumanBridge och urplockade ur hushållsavfallssummering

*** blandas med övrigt grovavfall

**** slam från reningsverk är en hopslagning med slam från enskilda avlopp.

Siffran är från 2018 på grund av fel i rötningsprocessen delar av 2019 och 2020.

FINSPÅNG

Av det avfall som samlas in på Sjömansäng är det inget avfall som eftersorteras på återvinningscentralen, alltså att containrarna går igenom för att göra en mer noggrann sortering. Sjömansäng har personal på plats för att sorteringen ska ske så korrekt som möjligt från början.

Sjömansäng tar emot avfall som lämnas från företag, även i containrar. Då vägs avfallet. Avfall som inte är sorterat har en mycket högre taxa än avfall som är sorterat enligt fraktioner. Således är det styrande taxa som råder för att få företag att sortera så mycket som möjligt.

Tabell 5 - Vilket går att jämföra med Avfall Sveriges statistik för rikets medelvärden.

	kg/person år 2019 Avfall Sverige	kg/person år 2019 Finspångs kommun
Materialåtervinning	147	114
Återvinning av konstruktionsmaterial	14	0*
Biologisk återvinning	66	10,4
Energiåtervinning	235	324
Deponering	4	2,7
Totalt behandlad mängd avfall	467	451

*i denna fraktion räknas t.ex. porslin, glasull, keramikmuggar, tegelpannor med mera. Konstruktionsmaterial som lämnas av företag räknas inte till hushållsavfall. Det som Sjömansäng samlar in blandas företagets avfall och hushållsavfallen. Därav är statistik ej jämförligt med Avfall Sveriges siffror.

Bottenaska från Finspångs Tekniska Verks förbränningsanläggning går till Sjömansäng. Askan sorteras och metall och annat skrot avlägsnas, kvar blir ett slaggrus som används vid sluttäckningen av deponin, under tätskiktet. Producerad flyg-aska går till Norge.

3. Kommunalt avfall

Kommunalt avfall, det avfall som kommunen måste se till att det omhändertas, uppstår i hushållen efter att sortering skett. Ytterligare ansvar som ligger på kommunen är avfallet som uppkommer i kommunala verksamheter såsom förskolor, skolor och äldreomsorg. Även avfall som uppkommer vid byggande inom kommunens regi, vid drift och underhåll som bedrivs i kommunens regi faller under kommunalt avfall.

Det kommunala avfallet som hämtas, av entreprenör, är mat och restavfall. Övrigt avfall, som är för stort och tungt för soppåsen, är grovavfall och sorteras genom att

FINSPÅNG

kommuninvånarna själva transporterar avfallet till Sjömansäng. Dit transporterar hushållen även trädgårdsavfall och farligt avfall. 8 gånger om året, efter att man efterfrågar hämtning, erbjuder Finspångs Tekniska Verk hämtning av grovsopor hos kund i villa. Denna beställer man via telefon och sedan samordnas hämtningen av Finspångs Tekniska Verk. Två gånger om året åker även en mobil insamlingsbil till alla återvinningsstationer som inte ligger i Finspångs centralort för att samla upp farligt avfall för att underlätta insamlingen för kommuninvånare som bort avlägset, samt för att påvisa vikten av att det farliga avfallet sorteras ut från grov och restavfallet. Gällande dagar och tider finns på Återvinningsstationernas informationstavla.

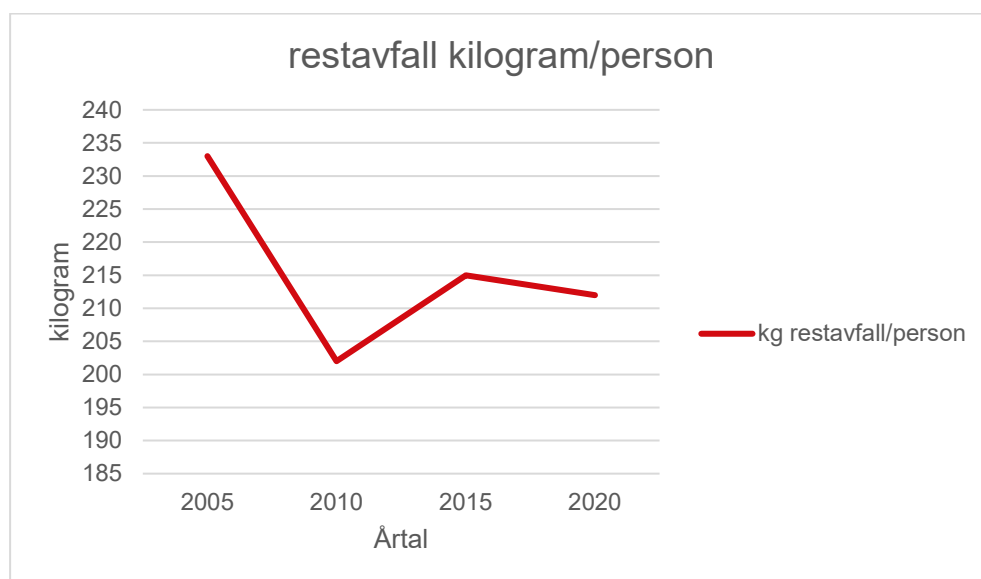
På Sjömansäng sorteras grovavfall ut som träavfall, metallskrot, elapparater, brännbart avfall, deponiavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, med mera.

Avfall som uppkommer i verksamheter har kommunen ingen skyldighet att omhänderta. Vissa avfallsfraktioner omhändertas ombesörjer dock Sjömansäng, mot en avgift. Läs mer om detta under rubriken *5.2 övrigt avfall*.

Mat och restavfall

Fram till årsskiftet 2020/2021 har ingen separerad insamling av matavfall och restavfall genomförts i Finspångs kommun. Från år 2021 ska fraktionerna matavfall och restavfall från hushållen börja sorteras. Restavfall är den avfallsfraktion som återstår att slängas efter att all nödvändig sortering är genomförd.

Matavfall sorteras via separat emballage, men slängas i samma avfallsbehållare som restavfallet. Systemet erbjuds till samtliga hushåll i alla boendeformer i Finspångs kommun. Avfallet körs sedan till en optisk sorteringsanläggning, där matavfall separeras mot restavfall. Matavfall från restauranger, personalmatsalar, förskolor och äldreboenden omfattas även det av det kommunala renhållningsansvaret, planering för införandet i större gröna påsar pågår.

Grovavfall

Det avfall som inte lämpas att slänga i hushållets soppor och det avfall som av storleken inte kan hämtas vid bostäder är grovavfall, såsom skrymmande avfall, farligt avfall och elavfall. Grovavfall sorteras enligt fraktioner på Sjömansäng och transporteras dit av kommuninvånare. Majoriteten av sorteringen sker från ramp ned i containrar, men visst avfall sorteras på andra angivna platser. Det mesta avfallet sorteras för att sedan energi eller materialåtervinnas på olika behandlingsanläggningar. Det avfall som hanteras och omhändertas lokalt på Sjömansäng är det rena träavfallet, samt grenar och kvistar som flisas och går till förbränning. Även bottenaskan som blir vid förbränning omhändertas och går till sluttäckningen av deponin på området.

Verksamhetsutövare får, mot en kostnad, lämna verksamhetsavfall på återvinningscentralen, även om det enbart råder en skyldighet att ta emot hushållsavfall. Inget farligt avfall från verksamheter tas emot av Sjömansäng, med undantag för el-avfall, vilket råder under producentansvar. Verksamhetsutövare behöver ett avlämnarintyg för att få lämna avfallet på återvinningscentralen.

Latrinavfall

Avfallet uppkommer nästan enbart i fritidshusområden. Avfallsmängderna är stabila i kommunen. Detta avfall är ett särskilt abonnemang för kunden och man beställer 4 eller 8 kärl per år som sitt fritidshus är i behov av. Avfallet går sedan till förbränning. En VA-plan är framtagen i kommunen för att områden där avloppsavfall ska kunna utökas och hanteras kommunalt.

Slam från enskilda avloppsanläggningar och reningsverk

Slamavskiljare och slutna tankar töms av renhållaren, via entreprenad. Slamtömning sker regelbundet och förlängt intervall ansöks hos kommunens miljökontor. Avfallet töms sedan i reningsverken och följer sedan samma behandling som slam från kommunala ledningsnätet. Finspångs kommun har 5 yttre reningsverk och ett större reningsverk, Axsätters reningsverk. Slammet från de yttre reningsverken transporteras för en extra behandling i Axsätters reningsverk.

Slammet rötas vid det större reningsverket för att det ska torka, samt att man tillvaratar metangaserna som bildas och till viss del kan använda gaserna till uppvärmning. Slammet kontrolleras sedan med provtagning. Det hämtas sedan, av godkänd entreprenad, för att återförs till åkermark.

Vid reningsverken spolas idag avfall ned. Ungefär 600 ton avfall plockas bort från gallren i reningsverken.

Plockanalyser

Finspångs Tekniska Verk utför vart 3:e år plockanalyser på det avfall som hushållen kastar i sina avfallskärl. Analyserna utförs på avfall från samma område

FINSPÅNG

varje gång för att få en bra jämförelse. Statistik, för att kunna tolka beteendemönster, separeras mellan hushåll i lägenheter respektive i villor. Plockanalys innebär att en i förväg bestämd mängd hushållsavfall plockas ut och sorteras. 2020 har två s k moderprov från villahushåll respektive flerfamiljshus samlats in för analys.

Resultatet från 2020 visar att i hushållsavfallet finns det i genomsnitt 26% brännbart avfall medan 74% av avfallet skulle kunna sorteras ut för annan återvinning än energiåtervinning. Pappersförpackningar är den enskilt största fraktionen för felsorterat avfall, följt av plastförpackningar.

Kundundersökningar

Vart annat år genomför Finspångs tekniks verk kundundersökningar. Det görs för hela bolaget men 3 frågor specificerar kundnöjdhet för avfallshantering och återvinning. Resultatet för 2018 och 2020 presenteras i tabell 6.

Tabell 6 - resultatet för Finspångs Tekniska Verks kundundersökning avseende avfall och återvinning.

Frågeställning	Resultat 2018	Resultat 2020
Hur nöjd är man med sophämtningen	78% nöjda kunder	77% nöjda kunder
Hur nöjd är man med Sjömansäng	71% nöjda kunder	81% nöjda kunder
Sorterar hushållet/företaget plast och pappersförpackningar	57% ja 19% nej 24% delvis	84% ja 16% nej 0 % delvis

4. Verksamhetsavfall från kommunala verksamheter

Avfall som uppstår i kommunala verksamheter som inte omfattas av kommunalt avfall räknas som verksamhetsavfall. Trots det har kommunen möjlighet att ansvara för hanteringen av detta avfall, styra mot en bra hantering och inte låta varje enskild verksamhet/enhet göra sig av med avfallet på bestämt sätt. Därför är allt avfall från kommunkoncernen en viktig del i avfallsplaneringen. Det kan vara bygg och rivningsavfall, avfall från masshantering, gatuhållning eller fastighetsskötsel. Ytterligare avfall som kommunen råder över och behöver en plan för är det slam som uppdagas från reningsverk.

Politiska mål, strategier och policys som tagits som direkt berör avfall och avfallshantering presenteras nedan:

- Källsortering ska finnas i alla kommunens lokaler, KS.2019.0073
 - o Källsortering ska ske i kommunens samtliga lokaler
- Policy för nedskräpning ska finnas, KS.2019.0179
 - o för ett långsiktigt strategiskt arbete mot nedskräpning integreras strategin mot nedskräpning i den kommande avfallsplanen
 - o att Finspångs kommun ansöker om medlemskap i Håll Sverige Rent – branschorganisation för nedskräpning
- Avfallsservice gentemot företagare, KS.2016.0084
 - o Innefattar att Sjömansäng har öppet även när företag är verksamma, företag får lämna verksamhetsavfall på återvinningscentralen mot en avgift samt att företagare ej får lämna farligt avfall på återvinningscentralen

Avfall från skolor, förskolor och äldreomsorg

Avseende Finspångs kommuns olika sektorer är det generellt svårt att göra en bedömning av avfallsmängd, fraktioner och avfallsarbetet då avfall inte mäts samt att det inte finns någon samordnad funktion för arbetet. Enheter har sortering utifrån olika drivkrafter på respektive enhet. Det finns ingen sammanställning över vilka enheter som har sortering eller hur mycket avfall som sorteras (både vikt- och fraktionsmässigt). Uppföljning över avfallsminimering, förebyggande eller sortering genomförs inte i dagsläget.

Samtliga sektorer planerar vid inköp av material, där avfallsminimering och resursutnyttjande blir en positiv sideeffekt. En del enheter arbetar aktivt med att leta efter möbler på andra enheter som de ej är i behov av och andra enheter arbetar för att ta fram handlingsplaner för ett mer långsiktigt inköp av möbler och produkter, så att de kan användas under en längre tid.

Bygg och rivningsavfall

Vid rivning inom kommunal regi ställs alltid krav på att en miljöinventering genomförs. Vid ombyggnation av befintliga fastigheter ställs alltid kravet på att källsortering av avfallet sker. Vid nybyggnationer av fastigheter klassar man alltid byggnaderna efter certifieringen miljöbyggnad silver som är en branschklass för att säkra att nya byggnader håller god standard avseende boendens hälsa, miljö och energi.

Slam från avloppsreningsverk

Finspångs Tekniska Verk är huvudmän för ledningsnätet i kommunen. Det finns 1 stort reningsverk och 5 mindre antal reningsverk i kommunen. Slammet omhändertas enligt kontrollprogram. Det avvattnas och rötas i Finspång, sedan transporteras det vidare med syfte för återbruk.

Gatudriftens avfall

Finspångs Tekniska Verk sköter gatudriften, på uppdrag av Finspångs kommun. Avfall som uppstår i samband med gatudrift är snö vid snöröjning och sop-sand som används för halkbekämpning. Sop-sanden tillvaratas för återfyllnad vid sluttäckningen av deponin. En angiven snötippsplats saknas hos kommunen.

Annat avfall som uppdrags är schaktning vid underhåll och reparation av ledningar. Schakten återanvänds på originalplatsen i så stor utsträckning som möjligt. Går den inte återanvända transporterats den till Sjömansång för användning till sluttäckning eller andra mindre kravställande områden.

Nedskräpning, park och trädgårdsavfall

Park och trädgårdsavfall som uppkommer i samband med skötsel av allmänna platser såsom gator, vägar och parker räknas hit. I Finspångs kommun är det Finspångs Tekniska Verk, på uppdrag av Finspångs kommun, som ansvarar för att parker ska hållas skötta och nedskräpning inte sker. Avfallet som uppkommer behandlas som brännbart. Grenar, träd och buskar energiåtervinnas efter flisning och annat biologiskt avfall behandlas som hushållens trädgårdsavfall.

Varje år samordnar Finspångs Tekniska Verk skräpplockardagen. En nationell aktivitet som anpassas för varje kommun för att engagera medborgare och kommunala verksamheter till att plocka skräp och uppmärksamma problemet.

5. Avfall som kommunen ej ansvarar för

Avfall som omfattas av producentansvar och

Producentansvar är det avfall som omfattas av de förordningar som innebär att det är den som producerar en produkt har skyldighet att se till att materialet samlas in för omhändertagande och förbereda möjlighet för återvinning av något slag. Lagstiftningarna innefattar även en skyldighet för konsumenterna att möjliggöra en återvinning genom att lämna tillbaka materialet till anvisat ställe.

Producentansvaret omfattar enbart vissa varor och förpackningar. 2021 är returpapper (skrivpapper och tidningar), förpackningar (wellpapp, kartong, plast, trä, metall- och glasförpackningar), däck, batterier, läkemedel, elavfall och bilar omfattade av producentansvarsförordningar.

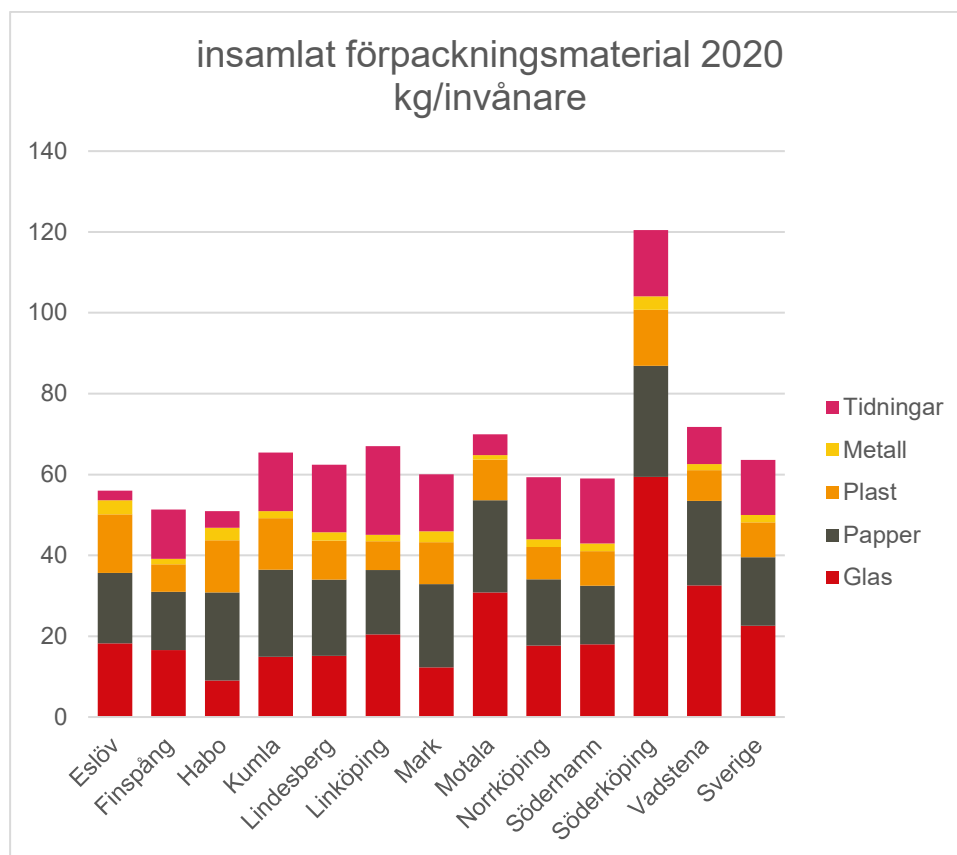
I tabell 7 kan man jämföra insamlandet av avfall med producentansvar i Finspångs kommun jämfört med nationell statistik, avseende förpackningar. Förpacknings och tidningsreturen sker med insamling av Förpacknings och Tidningsindustrin (FTI) som ansvarar i hela landet för insamlingen av returpack. Dessa sker vid återvinningsstationer. Förpackningsavfall transporteras självt av hushållen till återvinningsstationer – som ej sköts av den kommunala renhållaren. I Finspångs kommun finns det 18 återvinningsstationer varav 10 ligger i Finspångs centralort och resten är fördelade på kommunens övriga orter.

Vissa fastighetsbolag erbjuder så kallad fastighetsnära insamling i avfallsrummen, vilket innebär att hämtning av returpack kan ske även utanför återvinningsstationer, något som ökar möjligheten till sortering. Då sker separat beställning. Detta går även att beställa för bostadsrättsföreningar och liknande. Vallonbyggden, det kommunala fastighetsbolaget erbjuder fastighetsnära insamling i 60–70% av deras hyresbostäder.

Tabell 7 – insamlad returpack för Finspång och Sverige. Statistik från FTI.

	Finspångs kommun kg/invånare		Sverige genomsnitt Kg/invånare	
	År 2018	År 2019	År 2018	År 2019
Glas	15,2	15,7	21,8	22,1
Papper	12,3	13,8	13,9	14,6
Plast	5,9	6,5	7,5	7,9
Metall	1,4	1,5	1,6	1,7
Tidningar	16,2	13,1	18,7	16,0
Diverse elektronik	7,5	7,7	7,7	7,8
Kylskåp/frysar	2,5	3,2	2,5	2,4
Vitvaror (tvättmaskiner, diskmaskiner mm)	4,5	5,7	3,5	3,3
gasurladdningslampor	0,1	0,1	0,2	0,2
Icke gasurladdningslampor	0,1	0,1	0,1	0,1

Förpacknings- och tidningsavfall

Allt som omsluter en produkt när konsument köper en vara är förpackning och ska sorteras vid återvinningsstationerna. Fraktioner som plast, glas, papper och metall finns på återvinningsstationer. Även tidningsavfallet sorteras vid dessa stationer. Materialet förbereds för återvinning.

Däck

Avfallsfraktionen däck råder under producentansvar. Det samlas in vid Sjömansäng, men även privata aktörer som säljer däck har skyldighet att ta emot uttjänta däck på grund av producentansvaret.

Bilar

Likaså avfallsfraktionen bilar ska samlas in av auktoriserad bildemonterare eller återvinnare, då bilar är ett producentansvar. Det är branschorganisationen bilretur som samordnar de auktoriserade verkstäderna. I Finspångs kommun finns två auktoriserad bilåtervinnare/bildemonterare. Lagstiftningen om producentansvar för bilar konstaterar att då bilen är komplett ska den kostnadsfritt tas emot av en bildemonterare. Saknas vissa delar har bildemonteraren rätt att ta ut en avgift för bilen.

Batterier och elavfall

El-kretsen ansvarar för att allt elektroniskt och elektriskt avfall från hushåll blir insamlat, transporterat och behandlat. Även batterier ingår i El-kretsens ansvar. Batterier delas in i tre kategorier, bärbara batterier, bilbatterier och industribatterier. El- och elektronikavfallet samt batteriavfall lämnas i Finspångs kommun vid återvinningscentralen där el-kretsen samlar upp avfallet. Elektroniska och elektriska produkter klassas som farligt avfall och kan således inte förvaras utomhus och på obebod plats. Butiker som säljer småelektronik har en skyldighet, enligt producentansvaret att samla in fraktionerna. Bärbara batterier samlas däremot in vid alla kommunens återvinningsstationer och även vid batteriholkar runt om i kommunens köpcentrum, matvarubutiker och liknande – på uppdrag av el-kretsen. Större batterier som blybatterier samlas in via återvinningscentralen.

Läkemedel

Läkemedel samlas in genom att konsument lämnar det till apotek, då överblivna och utgångs läkemedel har producentansvar. Producentansvaret avser både receptbelagda och receptfria läkemedel. Detta lämnas ej på återvinningscentralen. Kanyler är kommunalt avfall som återvinningscentralen tar emot.

Lantbruksplast

Insamling av lantbruksplast sker i kommunen, men på privat initiativ. Insamling sker två gånger om året och LRF Finspång hjälper till men kommunikationen kring insamlingen.

Övrigt avfall

Kategorin övrigt avfall är det som avfall som genereras i kommunen, men som den kommunala renhållningsordningen inte kan styra över, som avfallstaxan inte får finansiera och det avfall som inte uppkommer i kommunala verksamheter. Detta avfall uppdagas hos privata aktörer och omhändertas av privata aktörer. Det finns en privat aktör i Finspångs kommun som omhändertar och behandlar övrigt avfall. Avfallsfraktionen kan inte styras över i en avfallsplan, förutsättningarna för hur det kan behandlas i kommunen går därför enbart kort igenom i följande stycke.

Alla företag en skyldighet att sortera ut allt avfall som omfattas av producentansvaret, men hämtning ska ske från verksamheten och inte lämnas på de återvinningsstationer som finns i kommunen, vilka är avsedda för avfall som uppkommer inom hushåll. En omfattande fraktionen avseende övrigt avfall är bygg och rivningsavfall, där kommunens bygglovsavdelning ställer krav på miljöinventeringar vid större rivningslov. Andra fraktioner som uppstår är industriellt avloppsvatten, fettavskilt slam som stek och frityrolja, avfall från energiutvinning, avfall från regionens verksamheter med mera. Då avfallstaxan inte täcker dessa kostnader får varje företag som ämnar göra sig av med dessa avfallsfraktioner betala en avgift till Finspångs Tekniska Verk för omhändertagande och behandling.

FINSPÅNG

6. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I Finspångs kommun finns en återvinningscentral för grovavfall, Sjömansäng. Denna drivs av Finspångs Tekniska Verk. Avfallet samlas in för vidare återvinning eller förbränning.

Det finns även 18 återvinningsstationer där förpackningar samlas in, för vidare återvinning. I dagsläget drivs de av Förpacknings och Tidningsindustrin. 10 av dessa återfinns i Finspångs centralort och övriga 8 är placerade på olika orter i kommunen.

Restavfallet som samlas in transporteras till Linköping. Där sorteras det med en optisk sorteringsanläggning, för att matavfallet ska åka till biogasanläggning och restavfallet förbränns i Linköping.

Uppföljning av avfallsplan 2014– 2018

Del av tidigare renhållningsordning för Finspångs kommun

BILAGA 3

Innehåll

Inledning	3
Planering, prövning, upphandling	4
Måluppfyllelse	4
Genomförande av åtgärder – Infrastruktur för avfallshantering.....	5
Genomförande av åtgärder – Förebyggande av avfall - upphandling	6
Genomförande av åtgärder – Beredskap inför framtiden - utredningsbehov ...	7
Den lokala miljön	9
Måluppfyllelse	9
Genomförande av åtgärder – Nedskräpning	9
Avfallsmängder och källsortering	10
Måluppfyllelse	10
Genomförande av åtgärder – Information	11
Genomförande av åtgärder – Kommunen som hyresvärd	11
Genomförande av åtgärder – Uppföljning av resultat.....	12
Insamling och behandling	12
Måluppfyllelse	12
Avslutande reflektioner	13

Inledning

Måluppfyllelsen och genomförandet av åtgärderna illustreras genom en glad, tveksam eller ledsen gubbe.

Glad gubbe betyder att målet är uppnått eller att trenden är positiv. När det gäller åtgärden betyder glad gubbe att åtgärden är genomförd.

Tveksam gubbe betyder att det är tveksamt om målet uppnåtts eller att trenden är otydlig och svår att bedöma. När det gäller åtgärden är bedömningen att den inte genomförts till fullo.

Ledsen gubbe betyder att målet inte uppnåtts eller att trenden är negativ. När det gäller åtgärden betyder ledsen gubbe att åtgärden inte genomförts.

Planering, prövning, upphandling

Måluppfyllelse

Åtgärd	Uppföljning	
Kommunens myndighetsutövning och fysiska planering ska säkerställa möjligheterna till och underlätta genomförandet av en miljöanpassad, effektiv och ändamålsenlig avfallshantering i inom- och utomhusmiljön.	Inom avfallsområdet har nya samverkansformer utvecklats till exempel vad det gäller förhandsbesked och bygglovgivning.	
Senast 2015 ska kommunens upphandling av bygg-, rivnings- och förvaltningsentreprenader ske enligt riktlinjer som dels säkerställer ett miljö- och resursriktigt omhändertagande av restprodukter, dels främjar konstruktioner och produkter som är möjliga att reparera, återanvända och återvinna och som har en låg miljö- och resursbelastning i ett livscykelperspektiv.	Arbete har pågått en tid med att ta fram ett förslag till policy och riktlinjer för upphandlingen i Finspångs kommun. Förslaget tar avstamp i den nationella upphandlingsstrategin där en miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling är ett av grundfundamenten. I dagsläget oklart när förslaget går fram för beslut.	
Senast under 2015 ska kommunala beslut inklusive ansvar, resurser och tidplan för genomförande ha fattats avseende hantering av organiskt avfall inklusive matavfall från hushåll.	En konsult har på uppdrag av kommunen gjort en översiktlig utredning kring insamling av matrester där man rekommenderar ett politiskt inriktningsbeslut och fortsatta utredningar. Ett politiskt inriktningsbeslut är inte längre aktuellt efter regeringens beslut om kommunerna ska tillhandahålla system för separat insamling av matavfall från hushållen senast 2021. Frågan om insamling av matrester behöver kopplas till regeringens beslut om fastighetsnära insamling av returpapper och förpackningsavfall.	
Senast under 2015 ska kommunala beslut inklusive ansvar, resurser och tidplan för genomförande ha fattats avseende efterbehandling av nedlagda avfallsupplag på	Utöver klassning av ytterligare några nedlagda avfallsupplag har arbetet fått stå tillbaka på grund av andra prioriteringar i arbetet med förorenade områden.	

kommunal mark eller där kommunen har utgjort verksamhetsutövare.		
Senast under 2015 ska kommunala beslut inklusive ansvar, resurser och tidplan för genomförande ha fattats avseende hantering och mellanlagring av rena och lätt förorenade jord - och schaktmassor.	Frågan har utretts framför allt vad det gäller lämplig plats för ändamålet. Platsfrågan börjar nu få sin lösning men i övrigt är inte målet uppnått.	

Genomförande av åtgärder – Infrastruktur för avfallshantering

Åtgärd	Uppföljning	
Vid detaljplanering av nya och befintliga miljöer ska plats reserveras för källsortering och annan hantering av avfall, transportvägar och angöringsplatser anpassas till rådande branschstandard för avfallsfordon. Plansamråd i planer som anger förutsättningar för avfallshanteringen ska hållas med FTV (KS/SPE).	Åtgärden är genomförd sedan tidigare.	
Vid prövning av bygglov och enskilda avloppsanläggningar ska säkerställas att angöringspunkter för renhållningsfordon för avfall, slam och andra aktuella fraktioner vid fastigheten finns inom de avstånd som anges i föreskrifter för avfallshanteringen (BMN/ME/SPE).	Genomfört sedan tidigare vid miljöenheten. Nu förs också en konstruktiv dialog mellan bygglovssidan och FTV både vad det gäller förhandsbesked och bygglov.	
Myndighetskrav inom avfalls- och avloppsområdet ska utformas i dialog med utförarledet så kraven kan anpassas till tillgängliga system för hämtning och behandling. Krav som innebär höga kostnader för renhållningskollektivet eller	Genomfört sedan tidigare vid miljöenheten. Nu förs också en dialog mellan bygglovssidan och FTV både vad det gäller förhandsbesked och bygglov. Former har också utvecklats för att bevaka att miljöfrågor kommer in ett tidigt skede i planer och projekt.	

praktiska svårigheter vid hämtning av restprodukter ska undvikas (BMN/ME/SPE).

Genomförande av åtgärder – Förebyggande av avfall - upphandling

Åtgärd	Uppföljning	
Upprätta eller ansluta till kriterier och checklistor för beaktande av miljö-, avfalls- och avfallsförebyggande frågor vid upphandling. Bygg-, rivnings- och förvaltningsentreprenader ska prioriteras liksom sådana varugrupper där livslängd och kvalitet inte står i konflikt med funktionen t.ex. möbler, textilier, lekutrustning m.m. (KS).	Arbete har pågått en tid med att ta fram ett förslag till policy och riktlinjer för upphandlingen i Finspångs kommun. Förslaget tar avstamp i den nationella upphandlingsstrategin där en miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling är ett av grundfundamenten. I dagsläget oklart när förslaget går fram för beslut. Arbete återstår innan åtgärden är genomförd.	
Undersöka möjligheten att ställa krav avseende förnybart bränsle vid upphandling av behandlings- och transportentreprenader inom avfallsområdet (FTV).	I förfrågningsunderlaget inför upphandlingen av renhållningsentreprenör 2017 ställdes krav på att fordonen ska köras på RME eller HVO. Uppdraget gick till Suez som kör sina fordon på HVO. Avtalet är femårigt. Även transporter mellan Sjömansäng och värmeverket körs på HVO.	
Vidta åtgärder för att minska svinnet av mat skall genomföras i alla kommunala verksamheter där mat tillagas eller serveras (KS/KE).	Kommunfullmäktige har antagit en kost- och måltidspolicy där det uttrycks att kommunen ska arbeta för att minimera matsvinnet både i köken och i restaurangerna samt att medvetenheten om problemet ska öka. Dock oklart vilken effekt åtgärden har haft.	
Anordna plats där invånare och företag kan lämna material och produkter som direkt eller efter lättare reparation kan återanvändas, skall anordnas. Möjligheter att köpa begagnade	Fokus ligger på att informera om att begagnat material bör lämnas in till någon second hand-butik. Frågan om eventuellt mottagande av byggavfall vid Sjömansäng får anstå tills det står klart hur återvinningscentralen ska utformas i framtiden. FTV har etablerat en samverkan	

material eller produkter skall också finnas (KS/FTV).

med Human Bridge kring insamling av textilier för återvinning, på Sjömansäng.

Genomförande av åtgärder – Beredskap inför framtiden - utredningsbehov

Åtgärd	Uppföljning
Inventera och bedöma flöden av organiskt material och restprodukter i kommunen med avseende på tillgängliga mängder, gaspotential och ekonomi. Utredningen ska innehålla ett konkret förslag avseende kommunens fortsatta arbete avseende hantering av organiska restprodukter (KS/FTV).	FTV:s utredning av olika system för insamling av matrester är klar sedan länge. Rekommendationen i utredningen är att vi ska avvakta med ett beslut om insamling av matrester med tanke på de förändringar som är på gång inom avfallsområdet t ex vad det gäller ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar. På uppdrag av kommunen har också en översiktlig utredning kring insamling av matrester genomförts där man rekommenderar ett politiskt inriktningsbeslut och fortsatta utredningar. Ett politiskt inriktningsbeslut är inte längre aktuellt efter regeringens beslut om kommunerna ska tillhandahålla system för separat insamling av matavfall från hushållen senast 2021. Frågan om insamling av matrester behöver kopplas till regeringens beslut om fastighetsnära insamling av returpapper och förpackningsavfall. Arbetet återstår innan åtgärden är genomförd.
Utreda hur kommunen ska hantera ett eventuellt kommande ansvar för insamling av förpackningar och tidningar inom ramen för producentansvaret. Endast om avfallsutredningens förslag leder till ändrad lagstiftning (KS/FTV).	Regeringen har efter ett antal utredningar och diskussioner nu tydliggjort att huvudregeln för insamlingen av returpapper och förpackningsavfall av de vanligaste materialerna ska vara att dessa samlas in bostadsnära (fastighetsnära) eller kvartersnära. Beslutet kan i förlängningen innebära att FTV får uppdraget att mot ersättningsvara för insamlingen av tidningar och förpackningar. Kommunerna får möjlighet att upprätta avtal med FTI om fastighetsnära insamling efter ansökan om

	tillstånd hos Naturvårdsverket. Arbetet återstår innan åtgärden är genomförd.	
Utreda hur den kommunala servicen inom avfallsområdet gentemot små företag i kommunen skall utformas. Utredningen bör omfatta system för källsortering, hantering av farligt avfall och möjligheter att nyttja ÅVC samt hantera formella, miljömässiga och ekonomiska aspekter (KS/FTV).	Kommunfullmäktige har, i enlighet med genomförda utredning, beslutat att ingen förändring sker vad det gäller service inom avfallsområdet gentemot företag.	
Utreda behovet av skydds- eller efterbehandlingsåtgärder vid de nedlagda deponier där kommunen har utgjort verksamhetsutövare eller är fastighetsägare. Utredningen ska utmytna i ett förslag till fortsatt arbete med avseende på nödvändiga åtgärder, uppskattade kostnader samt prioriteringar (KS/BMN/ME).	Utöver klassning av ytterligare några nedlagda avfallsupplag har arbetet fått stå tillbaka på grund av andra prioriteringar i arbetet med förorenade områden.	
Utreda lämplig framtida hantering av rena och lätt förorenade jord- och schaktmassor i kommunen. Utredningen ska beakta formella, miljömässiga och ekonomiska aspekter. Utredningen ska minst omfatta avfall från gatuhållning (sopsand, slam från rännstensbrunnar) schakt från mark- och saneringsarbeten m.m. samt beakta behovet av material för sluttäckning av deponier (KS).	En inventering har gjorts av olika platser som kan vara aktuella för framtida hantering av jord- och schaktmassor. Optimalt är om det är möjligt att nyttja mark i anslutning till Sjömansäng. Kommunen äger där mark som idag till vissa delar arrenderas av Finspångs Trialklubb via ett avtal som förlängs ett år i sänder såvida inte någon part säger upp det. Platsfrågan börjar nu få sin lösning men i övrigt återstår arbete innan åtgärden är genomförd.	
Utarbeta en strategi för hantering av snö från tätorten och andra platser där det finns ett behov av borttransport av snö. Utredningen bör omfatta formella, tekniska, ekonomiska	En inventering har gjorts av olika platser som kan vara aktuella för framtida hantering av snö. Optimalt är om det är möjligt att nyttja mark i anslutning till Sjömansäng. Kommunen äger där mark som idag till vissa delar arrenderas av	

<p>samt miljömässiga aspekter (KS).</p>	<p>Finspångs Trialklubb via ett avtal som förlängs ett år i sänder såvida inte någon part säger upp det. Platsfrågan börjar nu få sin lösning men i övrigt återstår arbete innan åtgärden är genomförd.</p>	
<p>Utreda metod för återvinning av fosfor ur avloppsslam med avseende på tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter (FTV).</p>	<p>FTV samarbetar med Biototal som har en god relation med lantbruket och därmed möjlighet att återföra fosfor till kretsloppet. FTV svarar för provtagningar och Biototal för att avloppsslammet avsätts.</p>	
<p>Utarbeta en strategi för nyttiggörande av restprodukter som samlas in från enskild avloppsbehandling såsom slam, urin, fosforfilter. Strategin bör belysa tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter (FTV/BMN/ME).</p>	<p>Åtgärden ingår i VA-planen som antogs av kommunfullmäktige i oktober 2017.</p>	

Den lokala miljön

Måluppfyllelse

Mål	Uppföljning	
<p>Nedskräpningen på platser i Finspångs kommun som människor har tillgång till eller insyn till ska kontinuerligt minska.</p>	<p>Målet är inte möjligt att följa upp då kommunen i dagsläget saknar metoder för mätning av nedskräpning.</p>	

Genomförande av åtgärder – Nedskräpning

Åtgärd	Uppföljning	
<p>Genomföra fysiska åtgärder eller förändringar av skötseln av platser som allmänheten har tillträde eller insyn till i syfte att minska nedskräpningen. Utredningen skall också omfatta förslag till metoder för bedömning av nedskräpningens</p>	<p>Sektor samhällsbyggnad har, efter samverkan med FTV, fått medel beviljade från kommunstyrelsen (särskilda medel för energi- och miljöinvesteringar) för att införskaffa behållare med sorteringsmöjligheter till ett antal platser i tätorten.</p>	

omfattning samt uppföljning av förändringar (KS).	Att ta fram ett förslag till strategi för minskad nedskräpning på allmänna platser är ett prioriterat uppdrag i den strategiska planen för 2018. Förslaget presenteras för kommunstyrelsen i mars 2019. Arbete återstår innan åtgärden är genomförd.	
Ärligen delta i eller anordna kampanj med syfte att minska nedskräpningen på platser som allmänheten har tillträde eller insyn till. Kampanjen kan med fördel engagera allmänheten i praktiska åtgärder genom samarbeten med skolor, idrottsföreningar, samfälligheter, företag m.m. (KS).	I likhet med föregående år har Finspångs kommun deltagit i Håll Sverige Rents kampanj Skräpplockardagarna. Sektor samhällsbyggnad har skickat en beställning och en ersättning till FTV för genomförandet. Som en följd av engagemanget i Skräpplockardagarna befäster Finspångs kommun sin plats i Håll Sverige Rents ranking av kommunernas arbete mot nedskräpning år 2018 (plats 32 i Sverige).	

Avfallsmängder och källsortering

Måluppfyllelse

Mål	Uppföljning	
Mängden matavfall som uppkommer i kommunala verksamheter ska minska med 25 procent till 2018. Delmål 2015 - 20 procent.	Inte möjligt att mäta då ingen separat insamling av matavfall sker så här långt.	
Mängden felsorterat farligt avfall ska minska med 25 procent till 2018. Delmål 2015 - 10 procent.	Av genomförda plockanalyser framgår andelen farligt avfall inklusive elavfall (viktprocent) i hushållsavfallet var 0,5 procent högre i villor 2017 jämfört med 2014 och 0,4 procent lägre i lägenheter.	
Mängden felsorterat elavfall ska minska med 25 procent till 2018. Delmål 2015 - 10 procent.	Av genomförda plockanalyser framgår andelen farligt avfall inklusive elavfall (viktprocent) i hushållsavfallet var 0,5 procent högre i villor 2017 jämfört med 2014 och 0,4 procent lägre i lägenheter.	
Mängden felsorterat producentansvarsavfall ska minska med 25 procent till 2018. Delmål 2015 - 10 procent.	Av genomförda plockanalyser framgår andelen producentansvar (viktprocent) i hushållsavfallet var 9 procent lägre i villor	

2017 jämfört med 2014 och 7 procent lägre i lägenheter.

Genomförande av åtgärder – Information

Åtgärd	Uppföljning	
Information avseende källsortering av bygg- och rivningsavfall ges i samband med all prövning av bygg- och rivningslov. Informationen skall vara aktuell och utformas i samråd med FTV samt de övriga aktörer som hanterar aktuella avfallsslag på den lokala marknaden (BMN/FTV).	Byggherren ska i kontrollplanen redovisa hur bygg- och rivningsavfallet ska behandlas. De större byggherrarna har egna rutiner för detta men de mindre kan behöva stöd i frågan. FTV står till förfogande för rådgivning till handläggare och byggherrar. FTV har också tagit fram ett informationsmaterial som kan användas för ändamålet.	
Samtliga hushåll ska årligen nås av information om vad som är farligt avfall, hur det ska hanteras samt kommunens övriga regler för källsortering av avfall (FTV).	Sker årligen via miljöalmanackan och på FTV:s webbplats.	

Genomförande av åtgärder – Kommunen som hyresvärd

Åtgärd	Uppföljning	
Gå igenom det kommunala fastighetsbeståndet och se över förutsättningarna för förbättrad källsortering. Upprätta åtgärdsplan (KS/VB).	I den strategiska planen för 2018 är källsortering i kommunens lokaler ett prioriterat uppdrag. I ett inledande skede har en kartläggning av nuvarande förhållanden genomförts. Kartläggningen presenteras för kommunstyrelsen i februari 2019. Arbete återstår innan åtgärden är genomförd.	
Genomföra åtgärder för att möjliggöra en effektiv källsortering i enlighet med upprättad åtgärdsplan (KS/VB).	Ej genomförd (avvaktar resultat från och beslut kopplade till föregående åtgärd).	
Förhandla fram tjänst avseende fastighetsnära hämtning med	Ej genomförd (avvaktar resultat från och beslut kopplade till föregående åtgärd).	

tillgängliga entreprenörer (KS/VB).	
-------------------------------------	--

Genomförande av åtgärder – Uppföljning av resultat

Åtgärd	Uppföljning
Genomföra plockanalyser av insamlat avfall vartannat år. Särskilt fokus ska läggas vid felsortering av farligt avfall, matavfallets kvalitet samt förekomst av förpackningsavfall i brännbar fraktion (FTV).	FTV har genomfört plockanalyser 2014 och 2017 i två bostadsområden (samma 2014 som 2017). Resultaten som sammanfaller till stora delar visar att det är förhållandevis lite farligt avfall som slängs i hushållssoporna. Plockanalysen för 2017 visar att samtliga fraktioner (utom elavfall) för villor har minskat jämfört med plockanalysen som genomfördes 2014. Jämfört med Sverige genomsnittet ligger Finspång lägre (utom elavfall) för samtliga fraktioner.

Insamling och behandling

Måluppfyllelse

Mål	Uppföljning
Senast 2015 ska kommunen kunna erbjuda sina hyresgäster hämtning av producentansvarsfraktioner i fastigheter där kommunen driver verksamhet.	Arbetet med källsortering i kommunens verksamhetslokaler har så här långt stannat vid en kartläggning. Målet är inte uppnått.
Senast 2018 ska 75 procent av bränsleförbrukningen vid insamling, transporter och hantering av hushållsavfall från Finspångs kommun ske med förnyelsebara bränslen.	Renhållningsentreprenören kör sina fordon på HVO. Detsamma gäller för transporter mellan Sjömansäng och värmeverket.

Avslutande reflektioner

I arbetet med uppföljningen av avfallsplanens mål och åtgärder har ett antal reflektioner gjorts.

- Mål och åtgärder har i många fall alldeles för kort tidshorisont med tanke på beroendet av processer och beslut nationellt och lokalt.
- Flera av målen är utformade som strategier med begränsad mätbarhet. Enkäter och kundundersökningar kan skapa förutsättningar för mätbarhet där effekter inte kan räknas fram.
- Åtgärderna är i flera fall detaljerade med en beskrivning av en händelsekedja som inte alltid följer den logik som var tänkt.
- När mål och åtgärder tagits fram har inte behovet av resurser som behöver tillsättas analyserats.
- Avfallsplanen innehåller ett stort antal åtgärder. Planen är ur den aspekten att betrakta som ambitiös, och har således följts av ett ambitiöst arbete. Många åtgärder är genomförda men inom flera områden återstår arbete. Alla åtgärder har dock på ett eller annat sätt behandlats under avfallsplanens giltighetstid. Åtgärdernas effekter är dock i många fall svåra att bedöma. Åtgärder som tydligt anger förväntade effekter och hur dessa ska följas upp skulle ha underlättat uppföljningsarbetet.

Sammanställning medborgarenkät

genomförd digitalt sommaren 2021

BILAGA 4

FINS PÅNG

Innehåll

Sammanställning medborgardialog.....	3
Vilka har svarat på enkäten	3
Svar på frågor kring avfallshantering gällande Finspångs Tekniska Verk AB	3
Frågor som Finspångs kommunkoncern ej råder över	5

Sammanställning medborgardialog

Nedan besvaras de frågor som inkommit med den medborgarenkät som varit publicerad på Finspångs kommun och Finspångs Tekniska Verks hemsida, med uppdrag från miljö och samhällsberedningen. Enkäten var publicerad från 15 juni till 29 augusti 2021.

Enkäten har gett en god uppfattning om avfallsområden som medborgare upplever som viktiga. Det har svarats med många kommentarer vilket visar på ett stort engagemang. Medborgarenkäten resulterade inte bara till bra synpunkter på avfallshanteringen och underlag för målvisioner utan även i en hel del frågor kring avfallshanteringen. Många frågor kan Finspångs kommun ihop med Finspångs tekniska verk svara på. En del av frågorna kan enbart besvaras av andra aktörer. Där det går har frågorna skickats vidare, om det inte finns någon specifik mottagare redovisas detta i svaren nedan.

Vilka har svarat på enkäten

Det har svarat 478 personer på enkäten. Majoriteten är kvinnor (68%), har eftergymnasial utbildade (56%) och en stor del (89%) anser att sitt eget engagemang och handlingar är viktiga för att avfallet ska minska. Nästan lika stor andel (84%) anser sig vara gaska mycket eller mycket intresserade av miljöfrågor.

Svar på frågor kring avfallshantering gällande Finspångs Tekniska Verk AB

Öppettider på Sjömansäng – Många åsikter kring öppettiderna på Sjömansäng har framförts i medborgarenkäten. Det finns alltid utrymme att se över öppettiderna och verksamheten arbetar aktivt för att ha en återvinningscentral där tillgängligheten för medborgare och för företag ska vara bra. Det har noterats att många åsikter kring återvinningscentralens öppettider ej stämmer. Således presenteras de nedan.

måndag	7-19
tisdag, onsdag, fredag	7-16
torsdag	7-18 <i>gäller hela året förutom juli månad (7-16)</i>
lördag (vinterhalvår)	9-13 <i>(varannan lördag vinterhalvåret, lördagar juli stängt)</i>
söndagar	<i>stängt</i>

Det är öppet varje lördag under sommarhalvåret och varannan vecka under vinterhalvåret. Det är stängt under alla lördagar i juli, med anledning av att majoriteten av alla medborgare har semester dessa veckor och säkerligen har möjlighet att åka till återvinningscentralen under veckodagar i stället. Sjömansäng har lika mycket öppet som lika stora kommuner har i länet.

Bommar vid Sjömansäng – det nya inpasseringssystemet till återvinningscentralen Sjömansäng som installerats och tagits i bruk från 1a januari

2021 går ut på att varje besökare måste legitimera sig för att beträda området. Har man inte tillgång till svenskt körkort kan man ansöka om ett speciellt kundkort. Bommarna installerades med syfte att öka säkerheten och tryggheten på återvinningscentralen. Hastigheten hålls nere, avfall som är kastat blir inte upplockat av andra besökare med mera. Angående de frågor som dykt upp vad gäller personuppgifter hänvisas läsare till den integritetspolicy som Finspångs Tekniska Verk har tagit fram och finns publikt på verksamhetens hemsida.

Gröna påsen – många kommentarer har inkommit angående att påsarnas kvalitet är bristfällig. Renhållaren har noterat att vissa leverantörer inte kan hålla måtten på kvalitén. Detta har setts över och Finspångs Tekniska Verk beklagar att detta har inträffat. Nya system kräver nya rutiner, även för leverantör och entreprenad. Den gröna påsen tycks använda mycket ny plast, men den består till minst 80% återvunnen plast och är mycket mer hållbar än papperslösningar för utsortering av matavfall. Vart information kring gröna påsen finns så har det gått ut reklam till ALLA hushåll i Finspångs kommun för att förklara hur den gröna påsen fungerar och vart man kan få tag i den. I övrigt finns massa information kring gröna påsen på Finspångs Tekniska Verks hemsida.

Fastighetsnära insamling i Finspångs kommun – En stor utredning genomfördes 2015 där olika system, bland annat fyrfackskärl, separat matavfallstunna och optisk sortering utreddes. Att FTV har satsat på ett insamlingssystem av gröna påsen grundar sig på att det under 2019 kom ett lagkrav att vid årsskiftet 2020/2021 på att kommuner måste erbjuda hushållet ett sätt att sortera ut matavfall. I augusti 2020, 5 månaders innan ikraftträdandet av ny lagstiftning tog regeringen omtag och flyttade fram kravet på matavfallsseparering till årsskiftet 2023/2024. FTV beslutade att man trots allt skulle införa gröna påsen som ett system i att sortera ut matavfall då det går till biogas och förnybart bränsle, något som är ett steg upp i avfallstrappan och eftersträvansvärt enligt EUs avfallspaket. Att avfallet sedan körs till Linköping för förbränning och rötning av matavfall är sedan en självklarhet då man inte har liknande sorteringsanläggning på andra ställen i närheten. Det är sant att förbränningsavfallet också körs till Linköping, men den del av avfallet som förbränns från hushållsavfall i Finspångs kommun är så pass liten del av allt avfall som förbränns att den delen in princip är försumbar. Avfall kommer från andra ställen runt om i Norden och det köps inte in av FTV, utan man får betalt för avfallet man förbränner. Dessutom betalar FTV lika mycket för avfallet som transporteras iväg, som det man tar emot och således blir den totala kostnadsökningen inte så stor. Det som däremot skulle göra en stor besparing är om allt avfall som inte är brännbart sorterades ut, som det ska med förpackningar och liknande. Då hade kostnaderna för det borttransporterade avfallet minskat.

Återbruksbod – det har av flera efterfrågats en plats på Sjömansäng för en återbruksbod, där man kan lämna och köpa second-hand-prylar. Möjligheter som idag finns är att lämna produkter som man vill bli av med, men som fungerar, är att lämna till second hand genom samarbete med Myrorna. En container står placerad på Sjömansäng. Större ting måste idag lämnas till andra secondhandverksamhetens platser. Vad gäller en återbruksverksamhet i kommunal

regi så utreder man i dagsläget förutsättningarna med att driva en sådan verksamhet där fokus kommer vara återbruk och saker som fungerar eller som med enkel reparation kan omhändertas. Mer exakt utformning, tidsplan med mera går i dagsläget ej att besvara.

Hämtning av grovsoppor hushållsnära – FTV har en tjänst som erbjuder alla i villa att ha hushållsnära hämtning av grovsoppor, 8 gånger per år, men det görs efter beställning av kund. Mer detaljerad information kring tjänsten finns på FTVs hemsida. Anledningen att detta inte görs i lägenhetshus är med anledning till att vid dessa utrymmen är det trångt och råder stor brandrisk om avfall ställs ut för hämtning. Men, som hyresgäst kan man alltid fråga sin hyresvärd om vilken service de erbjuder.

Vad händer med avfallet – det påpekas ibland att det är svårt att veta. Vad som händer med avfallet är olika, beroende på material, avtal och liknande. Förpackningar och tidningar kan man läsa om hanteringen på deras hemsida (www.fti.se). Avfallet som samlas in på Sjömansäng informeras det om på Finspångs Tekniska verks hemsida (www.finspangstekniska.se) och i appen "hemkollen". Avfallet som hämtas direkt från hushållen transporteras till Linköpings förbrännings och rötningsanläggning.

Utebliven hämtning – ibland upplever man att sitt avfallskärl ej bli tömt. Detta kan bero på olika saker, men normalt ska entreprenad tömma, oavsett om avfallskäret är rätt eller felplacerat. Är kärlet dock felplacerat, överfullt eller liknande får avfallskärlnnehavaren ett informationsbrev för att uppmärksamma bristen. Vill du läsa mer om hushållets skyldigheter jämnt emot avfallshämtaren går de att finnas i föreskrifterna för avfallshantering. De finns på finspångs kommuns hemsida. Upplever du som kund att ni skött er är det alltid bra att ta en direktkontakt med renhållaren för att lösa specifika fall.

Kostnader – en del synpunkter har kommit in på enkäten där man hävdar att Finspångs kommun har högsta avfallstaxan i länet. Detta stämmer ej, man har för närvarande i länet en av de lägre kostnaderna på avfallshantering. Man hade även 2020, lägre avfallstaxa än både median och medelavfallstaxan som fanns i Sverige. Även taxan som företag betalar för att lämna avfall är bland den lägsta i länet.

Nedskräpning – många frågor har inkommit om hur man anmäler skräpig. Detta görs till fastighetsägaren alternativt tillsynsmyndighet om det gäller en privat fastighet. För nedskräpningsanmälningar på Finspångs kommuns fastigheter görs detta genom felanmälningsblanketten på kommunens hemsida.

Frågor som Finspångs kommunkoncern ej råder över

Många har också skickat in kommentarer på områden där kommunen ej har något ansvar. Dessa kommentarer har berört skräpigheten vid återvinningsstationerna och att de ofta är fulla. Alla dessa åsikter har skickats vidare till berört företag, förpacknings och tidningsinsamlingen. De ansvarar för tömning och renhållning.

FINSPÅNG

Har man åsikter kring skötsel, tömning, skyltning med mera så kontakta gärna dessa direkt via deras hemsidan.

Många kommentarer har även inkommit kring att det är för mycket plast och annan emballering kring livsmedel och produkter som man köper. Dessa frågor kan vi i kommunen inte styra över, mer än att vi som konsument kan välja att köpa livsmedel och produkter som inte kommer emballerat. Vi kan även välja att vi köper produkter som kommer i ofärgad plast framför färgad plast. Med denna makt har du som konsument möjlighet att styra också.

Åsikter kring renhållning längs med större riksvägar har också kommenterats. Även här har vi inte någon påverkan, då det är vägägaren, Trafikverket, som städar kring dessa vägar. Så fort man upplever nedskräpning kring vägar ska man kontakta ansvarig verksamhetsutövare.

FINSPÅNG

DEPONIER I FINSPÅNG

Avslutade deponier i Finspång

sammanställning av kända, nedlagda deponier

BILAGA 5

FINSPÅNG

Innehåll

Deponier i Finspång	3
---------------------------	---

Deponier i Finspång

Sedan slutet av 2008 drivs inga deponier i kommunal regi, då den sista deponeringen på Sjömansäng upphörde. Denna deponi sköttes och drevs av Finspångs Tekniska Verk och förbereddes efter avslutandet för sluttäckning. Enligt beslutet från Länsstyrelsen ska deponin vara sluttäckt 2027. Delar av deponin är redan idag sluttäckta och det är ett pågående arbete.

11 nedlagda hushållsdeponier finns identifierade i Finspångs kommun, de har varit offentliga för alla att göra sig av med sitt avfall på. Deponierna är placerade utmed hela kommunen, vanligtvis idag tätbebyggda områden eller i nära anslutning. På vissa avslutade deponier har exploatering skett. Att bevaka och tillsyn över dessa anläggningar behöver genomföras är för att de klassas som aktiva miljöfarliga verksamheter, detta för att utsläpp av föroreningar kan ske även om deponin inte är i drift. Detta har med innehållet i deponin.

Samtliga 11 hushållsavfallsdeponier har blivit branschklassade till branschklass 2. Med det menas att verksamheterna har klassats till riskklass 2, utifrån historisk verksamhet och liknande verksameters medförda miljö och hälsorisker. Ett antal av dessa hushållsavfallsdeponier har även blivit riskklassade enligt Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO) där riskklasserna delas in mellan 1–4. Riskklass 1 är den högsta riskklassen och kan innebära stor risk för människors hälsa och miljö, medan klass 4 är den lägsta riskklassen. All riskklassning enligt branschklassning och MIFO är registrerade hos Länsstyrelsen. Ambitionen i regionen är att alla förorenade områden, däribland hushållsdeponier, ses över och en prioriteringslista för utredning och åtgärder genomförs, med anledningen för att inte utgöra risk för människors hälsa eller miljö.

Nedan finns en tabell över alla deponier där MIFO-klass, lokalisering och typ av avfall anges. Listan skulle behöva uppdateras med årtal som den varit aktiv samt vilka avfallsmängder och typer som kan finnas där.

FINSPÅNG

Nedan listas avfallsdeponier där avfall tippats i kommunen, vilka utredningar som genomförts, vilka driftår som deponering har pågått. För samtliga deponier nedan har Finspångs kommun tillsynsansvaret. Samtliga deponier är branschklassade till klass 2. Då vissa har blivit MIFO fas 1 klassade framgår status i tabellen nedan. Branschklassningen är en gruppriskklassning som baseras på generella bedömningar utifrån vilken verksamheten/ bransch som funnits på platsen.

Id (EBH)	Objektnamn	Aktiva år	Status	Åtgärdsbehov	Fastighet	Riskklass (MIFO fas 1)
142 298	Borggård	? -1976	Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	BORGGÅRD 3:2	2
141 994	Byle	1947–1974	Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	BYLE S:2	3
142 294	Deponerade Kreosotslipers		Identifiering avslutad	inventering bör påbörjas	LJUSFALL 3:49	
141 996	Folkströmsvägen	? -1977	Inventering avslutad	ingen åtgärd bedöms nödvändig	GRYTGÖL 2:59	3
142 034	Grosvad	? -1958	Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	GROSVAD 1:2	2
141 992	Gölstorpsvägen		Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	GÖLSTORP 1:3	3
141 998	Hunnsbackeviken	1960–1972	Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	REJMYRE 1:2	2
141 952	Hyttesjön tipp		Identifiering avslutad	inventering bör påbörjas	ÖSTERBY S:3	
142 281	Hårstorp 4:9, Upplag		Identifiering avslutad	inventering bör påbörjas	HÅRSTORP 4:9	
141 999	Sonstorp	1953–1967 <i>sar</i> <i>80-talet</i>	Identifiering avslutad	inventering bör påbörjas	FRÄNNTORP 2:27	
142 039	Viking Industrimålning AB		Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	HÅRSTORP 2:2	3
142 280	Ås, Upplag		Identifiering avslutad	inventering bör påbörjas	ÅS 1:41; ÅS 1:75	
141 995	Österbyhyttan	? -1977	Inventering avslutad	förstudie bör påbörjas	ÖSTERBY 1:2	2

Behovsbedömning av miljöbedömning Avfallsplan för Finspång 2022–2030

genomförd av Ensucon AB

Innehåll

Beskrivning av aktuellt planförslag	3
Mål 1 - Inköp och upphandling ska ske i linje med nationella mål för avfallstrappan och cirkulär ekonomi	3
MÅL 2 – Restavfallet från hushållen i kommunen samt från kommunkoncernen ska minska med 30 procent per kommuninvånare till 2030	3
MÅL 3 – Nedskräpning i kommunen ska bli noll.....	4
MÅL 4 – Återbruk ökar årligen inom hela kommunkoncernen.....	4
MÅL 5 - Återbruket ökar årligen och ses mer som en resurs för kommunens invånare och näringsliv	5
MÅL 6 – Återvinning av material ska ske från verksamheter i kommunkoncernen	5
MÅL 7 – Materialåtervinningen från kommunens hushåll ska öka med 30 procent till 2030.....	5
MÅL 8 – Farligt avfall ska sorteras rätt och noll procent ska finnas i restavfallet.	6
MÅL 9 - Det finns en delaktighet och ett högt engagemang att ta kliv upp för avfallstrappan för alla i Finspångs geografiska område	6
MÅL 10 – Avfallshanteringen ska vara kommuntäckande, serviceinriktad och välplanerad	7
Bedömning	7
Lokala och nationella planer	8
Påverkan på rekreation och friluftsliv	10
Påverkan på kulturmiljö/kulturarv.....	11
Påverkan på intresse för Forsvarsmakten	12
Påverkan på omgivande miljö.....	13
Hushållning av naturresurser eller andra resurser	13
Riskbedömning för hälsa och säkerhet.....	14
Samlad bedömning.....	14
Kommunikation av miljöbedömning.....	15
Kompletteringar och nämnda yttranden	15

Beskrivning av aktuellt planförslag

Avfallsplanen är ett viktigt styrdokument för hur uppsatta inriktningar för avfallshantering i Finspångs kommun ska nås under den kommande åttaårsperioden (2022–2030). Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen.

Finspångs kommun sätter fokus på mål för återbruk och återvinning. Detta kräver att dagens avfallssystem ses över, att de kan optimeras för att möta de strategier som kommunen beslutat om samt anpassas för att underlätta för den enskilde kommuninvånaren att följa ambitionen om ökat återbruk och återvinning. Under planperioden planeras det inte för några framtida system för avfallshantering som i dagsläget bedöms ha en betydande miljöpåverkan. Mindre anläggningar för att optimera avfallshanteringen och öka återvinningsmöjligheter kommer att vid behov hanteras i detaljplaneskedet och utredas därefter.

Mål 1 - Inköp och upphandling ska ske i linje med nationella mål för avfallstrappan och cirkulär ekonomi

Målbild: *Ett minskat behov av inköp av engångsprodukter. Ett ökat fokus vid inköp för att engångsemballering minimeras. De produkter som köps in har en lång livslängd, vilket ses som en självklarhet. Detta kommer att innebära att avfall förebyggas inom kommunkoncernen. För att kommunala verksamheter och kommunens bolag ska klara detta måste stort stöd och tät dialog med inköpsorganisationen finnas. Kommunen ska vara ett föredöme vad gäller avfallsminimering i Finspångs kommun och på så sätt inspirera medborgare och verksamheter till att agera på samma sätt.*

Utvärdering av målet: Målet innebär en minskad miljöpåverkan genom effektivt nyttjande av energi- och materialresurser genom minskade inköp. Det övergripande målet förväntas ha en positiv inverkan på miljön genom förebyggande av uppkomst av avfall.

MÅL 2 – Restavfallet från hushållen i kommunen samt från kommunkoncernen ska minska med 30 procent per kommuninvånare till 2030

Målbild: *Den totala mängden avfall som produceras ska minska genom en ökad medvetenhet om att konsumtion skapar avfall. Vi vill skapa en medvetenhet hos privatpersoner och inom den kommunala verksamheten om hur man kan göra i sin vardag för att minimera avfall.*

En ny syn på konsumtion och dess avfallsförebyggande effekter har fått genomslagskraft, vilket gör att avfallet från det geografiska området har minskat. Ett tydligt fokus på rätt produktinköp finns och kan enkelt tillhandahållas av alla som inom kommunkoncernen gör inköp. Det är även ett givet fokus att kommunens

FINSPÅNG

invånare ska inse att minskad konsumtion och mindre användning av engångsprodukter och emballering också innebär minskad mängd avfall.

Målbilden är att restavfallet till 2030 ska ha minskat med 30 procent från 2020, vilket innebär att avfallsmängden är 140 kg/person och år.

Utvärdering av målet: Målet innebär en minskad miljöpåverkan genom effektivt nyttjande av energi- och materialresurser genom minskade avfallsmängder från källan. Avfallssystemet hanterar därmed mindre avfallsmängder. Detta minskar antalet avfallstransporter och därmed utsläpp till luft som ger minskad klimatpåverkan och minskad spridning av miljöskadliga ämnen. Det övergripande målet förväntas ha en positiv inverkan på miljön genom förebyggande av uppkomst av avfall.

MÅL 3 – Nedskräpning i kommunen ska bli noll

Målbild: *Finspångs kommun som geografiskt område ska upplevas som rent, icke skräpigt och ha en fin, trivsamt och trygg utemiljö. Finspångs kommunkoncern ska vara ett föredöme med högt deltagande på skräpplockardagar, hantering av skräp i och runt om sina egna verksamheter och skräpmätningar i kommunen visar att nedskräpningen är noll i kommunen.*

Utvärdering av målet: Målet syftar till att skapa en renare miljö i hela kommunen. Detta genom åtgärder som städning av nedskräpade miljöer och att motverka att nedskräpning sker genom information och kampanjer. Det övergripande målet bedöms ha en positiv miljöpåverkan genom minskad spridning av förorenande ämnen i miljöer på land och i vatten. Målen har även en direkt koppling till Sveriges miljömål ”God bebyggd miljö¹ genom att bidra till rena och trygga miljöer lokalt.

MÅL 4 – Återbruk ökar årligen inom hela kommunkoncernen

Målbild: *Att det i Finspångs kommunkoncern finns ett naturligt sätt att dela, låna och hyra produkter genom resurspooler. Att varje sektor och enhet inte har behov av att äga sin egen bil eller cykel utan att det är naturligt att dela produkter med varandra. Likaså att när för stora inköp görs vid exempelvis renovering, byggen eller ommöblering ska det vara enklare att dela överflödiga resurser än att kasta det som blivit över - detta genom att tydliggöra att material finns att tillgå inom kommunkoncernen. Att det i Finspångs kommunkoncern finns en naturlig eftertanke redan innan en ny produkt köps.*

¹ God bebyggd miljö: ”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.” / Riksdagens definition av miljömålet

FINSPÅNG

Det ska finnas ett tydligt, välstrukturerat och platsgeneröst utrymme vid återvinningscentralen där privatpersoner och företag kan lämna produkter som kan återbrukas, både hela produkter och produkter med viss defekt. Visionen är att det ska finnas en bra bas för dialogmöten och samverkan inom cirkulärekonomi mellan företag.

Utvärdering av mål: Se 1.5.

MÅL 5 - Återbruket ökar årligen och ses mer som en resurs för kommunens invånare och näringsliv

***Målbild:** Det finns en god möjlighet för kommunens invånare att lämna det de ej är i behov av, som kan återbrukas som en resurs av någon annan. Det kommer även att finnas en bra bas för dialogmöten och samverkan inom cirkulärekonomi inom näringslivet, med stöd från kommunkoncernen. Ett företagsklimat finns där dialog mellan avfallsmottagare och företag samt privatpersoner finns.*

Allt cirkulerande som sker är giffritt. Ordet "avfall" ska också vara utbytt mot "resurs".

Utvärdering av mål 4 och mål 5: Målområdet syftar till att öka resursutnyttjandet av det avfall som uppkommer genom att återbruka mer istället för att slänga. Det innebär i sin tur en längre livslängd på produkterna, en minskad resursförbrukning och ett bättre utnyttjande av materiella resurser. Mindre avfallsmängder har positiv miljöpåverkan i hela processen från transport till behandling. Att omhänderta produkter och material med utfasningsämnen som inte bör återanvändas, kan också innebära positiva effekter på väg mot en giffri miljö. Det övergripande målet bedöms ha positiv miljöpåverkan genom ett ökat resursutnyttjande.

MÅL 6 – Återvinning av material ska ske från verksamheter i kommunkoncernen

***Målbild:** Att Finspångs kommun ökar sin delaktighet kring att avfall återvinns på ett hållbart och nödvändigt sätt. Att man når de mål som är satta i EU, Sverige och regionen samt att uppföljning av avfallsåtervinning genomförs kontinuerligt, både i dagligt arbete och i projekt.*

Utvärdering av mål: Se 1.7.

MÅL 7 – Materialåtervinningen från kommunens hushåll ska öka med 30 procent till 2030

***Målbild:** Att Finspångs kommuns invånare blir så bra på att samla in förpackningsmaterial att det lokala snittet är högre per invånare än vad det är nationellt.*

Utvärdering av mål 6 och mål 7: Övergripande handlar målet om en styrning mot ökad insamling och återvinning av produkter. Detta ger minskad avfallsmängd till förbränning och renare avfallsfraktioner som följd.

FINSPÅNG

Behandling av materialåtervinning har påverkan på miljön genom utsläpp till luft vid förbränning. Denna påverkan ses som indirekt via behandlingsanläggningar. Direkt påverkan på miljön från anläggningar hanteras genom de tillstånd som gäller för respektive anläggning.

Det övergripande målet bedöms till största delen ge en positiv miljöpåverkan genom ökat material- och resursutnyttjande samt minskad miljöpåverkan från avfallsförbränning.

MÅL 8 – Farligt avfall ska sorteras rätt och noll procent ska finnas i restavfallet

Målbild: *Att Finspångs kommuns restavfall innehåller noll procent farligt avfall. Dessutom att mängden farligt avfall som samlas in utanför centralorten ökar då en ökad förståelse kring avfalls farlighet finns. Finspångs kommuns invånare är väl införstådda med vad som ingår i kategorin farligt avfall samt vilka riskerna är om dessa inte separeras från övrigt avfall.*

Utvärdering av målet: Målet stärker en säker hantering av farligt avfall, minimerar spridning av skadliga ämnen samt minskar risk för negativ påverkan av skadliga ämnen på människor. Målen har även en direkt koppling till Sveriges miljömål "Gifrfri miljö²" och bidrar till måluppfyllelsen lokalt. Det övergripande målet bedöms till största del ge en positiv miljöpåverkan genom att det genererade avfallet hamnar rätt och hanteringen av avfallet sker med rätt metoder.

MÅL 9 - Det finns en delaktighet och ett högt engagemang att ta kliv upp för avfallstrappan för alla i Finspångs geografiska område

Målbild: *Alla ska vara med och bidra till att steg i avfallstrappan tas i rätt riktning. Genom kvalitativt arbete, uppföljningar och samverkansgrupper har engagemang skapats. Frekvent återkoppling för uppnådda resultat sker och publiceras samt motiverar alla berörda parter för respektive mål.*

Utvärdering av mål: Målet syftar till att möta behoven från invånare och att optimera avfallssystemet, både genom att förändra systemet och att skapa förståelse och kunskap hos invånarna. Det övergripande målet bedöms ha positiv miljöpåverkan då avfallsresurserna kan tillvaratas bättre genom ökad utsortering redan vid källan samt att material och produkter genom olika insatser kan klättra högre upp i avfallstrappan.

² Gifrfri miljö: "Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna." / Riksdagens definition av miljömålet

FINSPÅNG

MÅL 10 – Avfallshanteringen ska vara kommundäckande, serviceinriktad och välplanerad

Målbild: Att Finspångs kommun kan erbjuda invånare, besökare och arbetande i kommunen en trevlig miljö, med minimal nedskräpning, hög förståelse kring avfallshandling och goda och trygga möjligheter till återvinning. Att konsumtionsmönster har förändrats från jämförelseåret 2021, så att mindre avfall genereras. Att det finns säkerställda ytor inom Finspångs geografiska område för återbruk och effektiv avfallshandling.

Eftersom lagstiftningar ändras - och flera kommunala verksamheter skapar olika mål för praktisk utveckling - ses det fortsatt som en viktig del i dialogmötet att samhällsplanering och bygglov för konstruktiv dialog gällande avfallshandling vid nya byggen och detaljplaner.

Utvärdering av målet: Målet syftar, precis som Mål 7, till att möta behoven från invånarna och att optimera avfallssystemet genom att både förändra systemet och att skapa förståelse och kunskap hos invånarna. Det innebär även att processerna för samhällsplanering stärks vilket ger en avfallshandling med mer effektiva transporter, ökad tillgänglighet samt säkra och rena miljöer för kommunens invånare. Planens mål inom området syftar till att samhällsplaneringen ska möjliggöra minskade avfallsmängder och ökad återanvändning samt en god och optimal markanvändning. Det övergripande målet har en direkt koppling till miljömålen "God bebyggd miljö", "Effektiva transporter" och "Minskade utsläpp till luft" och bedöms till största delen ha en positiv påverkan på miljön.

Bedömning

FINSPÅNG

Lokala och nationella planer				
Strider planen mot:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Gällande översiktsplan?		X		Avfallsplanen har haft aktuell ÖP och Finspångs gemensamma strategi som grund i arbetet.
Nationella och lokala miljömål?		X		Avfallsplanen bygger på den nationella avfallsplanen och tar hänsyn till lokala och regionala miljömål.
Riksintressen?		X		
Påverkan på stadsbild och landskapsbild				
In-/utblickar?		X		
Historiska samband?		X		
Påverkan på naturmiljön/naturvård inkl. biologisk mångfald				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för naturvård?		X		I Finspångs kommun finns sju områden av riksintresse för naturvård. Områden som är utpekade som riksintressen för naturvård har naturvärdesklass 1 i kommunens naturvårdsprogram. Avfallsplanen bedöms inte påverka något område för

FINSPÅNG

				riksintresse av naturvård.
Natura 2000-område? ³		X		I Finspångs kommun ingår 11 områden i nätverket Natura 2000. Av dessa har fem områden dessutom formellt skydd som naturreservat och fyra har utpekats som riksintresse för naturvården. Tre områden vars unika värden är kopplade till kulturlandskapets hävdberoende värden har utpekats som områden i nätverket Natura 2000 men saknar övrigt skydd. Avfallsplanen bedöms inte påverka något Natura 2000-område.
Naturreservat/Natur skydd?		X		I Finspång finns 22 naturreservat som representerar ett brett urval av naturtyper. Avfallsplanen bedöms inte påverka något av dessa naturreservat eller naturskyddet.
Strandskydd?		X		Strandskydd gäller generellt för land-

³ OBS Om Natura 2000-område påverkas, eller risk finns för påtaglig skada eller påverkan på skyddad natur exempelvis riksintresse för naturvård eller strandskydd, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

				och vattenområdet inom 100 meter på land och i vatten från strandlinjen enligt 7 kap. 13–18 §§ MB. Avfallsplanen bedöms inte påverka strandskyddet.
Rödlistade arter?		X		Avfallsplanen bedöms inte påverka rödlistade arter inom kommunen.
Annan värdefull natur?		X		
Påverkan på rekreation och friluftsliv				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för friluftsliv?		X		Inom kommunen finns områden med skydd för turism och friluftsliv enligt 4 kap 2§ MB. Avfallsplanen ska leda till en renare miljö med minskad nedskräpning vilket bedöms ha en positiv påverkan på friluftslivet.
Befolkning?		X		
Grönstruktur?		X		Arbetet med grön infrastruktur innebär skydd, bevarande, restaurering och återskapande av livsmiljöer som måste beaktas i

				den fysiska planeringen. Grön infrastruktur uppmärksammas i kommunens översiktsplan och genom markanvändningskarta som gör det lättare att ta hänsyn till och utveckla den gröna infrastrukturen vid beslut om markanvändning, till exempel för avfallshanteringen.
Påverkan på kulturmiljö/kulturarv				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för kulturmiljö?		X		I Finspångs kommun finns fem områden av riksintresse för kulturmiljö. Norra delen av riksintresse Risinge är beläget inom utpekat intresse för stadsbygd. Mark- och vattenområde som är av betydelse för yrkesfisket ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Avfallsplanen bedöms inte påverka något område av

				riksintresse för kulturmiljö.
Kulturresevat?		X		
Fornminne?		X		Inom kommunen finns många fornminnen. Tillräcklig hänsyn till fornlämningar och kultur- och naturmiljö ska tas i prövning av förhandsbesked för bygglov. Ingen av dessa bedöms påverkas negativt av den kommunala avfallsplanen.
Byggnadsminne?		X		Inom kommunen finns sju byggnadsminnen men inget av dessa bedöms påverkas negativt av avfallsplanen.
Kulturminnesvård?		X		
Annan värdefull kulturmiljö? ⁴		X		
Påverkan på intresse för Försvarsmakten				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för Försvarsmakten?		X		Finspång berörs av stoppområde för höga objekt och MSA-område för Malmens

⁴ OBS! Om planområdet tas i anspråk för verksamhet där tillstånd ska bedömas enligt miljöbalken, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

FINSPÅNG

				flottiljflygplats. Riksintresset kan framför allt påverkas av uppförande av höga byggnadsverk. Avfallsplanen bedöms inte påverka område av riksintresse för Försvarmakten.
Påverkan på omgivande miljö				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Mark		X		
Luft		X		
Klimat		X		
Vatten		X		
Hushållning av naturresurser eller andra resurser				
Beskriv planens påverkan på:				
Mark, vatten eller materiella resurser		Avfallsplanen syftar till en minskad användning av materiella resurser samt en god hushållning med naturresurser genom åtgärder för att förbygga uppkomsten av avfall i första hand och materialåtervinning i andra hand.		
Transporter, kommunikationer, energi med mera		Avfallshanteringen innebär transport av avfall. Avfallstransporterna kommer inte att öka inom ramarna för den nya avfallsplanen jämfört med innan och påverkar inte avsevärt miljön eller människor då de bedöms ligga inom gränsvärden för bullernivåer.		

FINSPÅNG

Riskbedömning för hälsa och säkerhet ⁵				
Uppstår störningar från omgivningen eller ger planen upphov till störningar?	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Buller/vibrationer		X		Buller kommer inte att öka till följd av införandet av den nya avfallsplanen.
Föroreningar		X		
Överskrids miljö kvalitetsnormer ?		X		
Finns det risk för:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Översvämning?		X		
Erosion?		X		

Samlad bedömning

Slutsats om det fortsatta utredningsbehovet

Avfallsplanen bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan på miljö, människors hälsa och säkerhet eller ha en negativ inverkan på hushållning med mark, vatten och andra resurser.

Planens totala effekt kommer att ge en positiv påverkan på miljön och miljövinster med avfallshanteringen är generellt större än avfallssystemets egen miljöbelastning. Även de regionala överenskommelserna enligt Region Östergötlands energi- och klimatstrategi har en positiv påverkan.

Planens mål syftar i huvudsak till att minska miljöpåverkan från avfallssystemet. Planens fokus ligger i linje med den nationella avfallsplanen och EU:s avfallshierarki, avfallsförebyggande och avfallsminimering. De positiva

⁵ OBS! Om risker finns för hälsa och säkerhet eller om miljö kvalitetsnormer överskrids, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

FINSPÅNG

miljökonsekvenserna bedöms därmed överstiga de negativa. Avfallsplanens inriktning ligger därtill i linje med hållbar utveckling och ansluter väl till nationella miljömål.

Kommunikation av miljöbedömning

Bedömningen att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan har kommunicerats till Länsstyrelsen i Östergötland. Länsstyrelsen i samband med utställning av avfallsplanen som genomförs 2022-02-21 till 2022-03-31.

Miljöenheten ansvarar för tillsyn över Renhållningsverksamheten och har haft möjlighet att under utställningen yttra sig på avfallsplanens utformning.

Kompletteringar och nämnda yttranden

Inga yttranden inkom under utställningstiden avseende behovsbedömningen av miljöbedömning för Avfallsplan för Finspång 2022–2030

Framtagande och samrådsredogörelse

för avfallsplan för Finspångs kommun 2022–2030

BILAGA 7

FINSPÅNG

Innehåll

Framtagande av avfallsplan.....	3
Samrådsredogörelse	3

Framtagande av avfallsplan

Finspångs kommunfullmäktige har gett miljö och samhällsberedningen i uppdrag att ta fram en ny avfallsplan för Finspångs kommun. Beredningen har kontinuerligt haft träffar under framtagandeprocessen där avstämningar gentemot framtaget underlag har skett. Beredningen har beslutat om genomförande av medborgarenkät samt dialogmöten med förvaltningar och bolag. Beredningen har tagit fram uppdrag till projektgruppen för att sedan stämmas av hos beredningen.

Projektgruppen med representanter från Finspångs tekniska verk, avfallschef samt miljö och hållbarhetskoordinator, Sektor samhällsbyggnad, miljöstrateg samt initialt även representant från miljöenheten har arbetat fram underlag som har stämts av med beredningen. En avfallskonsult från Ensucon AB har funnits med som stöd till projektgruppen.

Uppföljning av föregående avfallsplan var ett arbete som genomfördes 2019 av miljöstrateg samt avfallschef, i dialog med berörda förvaltningar.

Nulägespresentationen togs fram 2021 av miljöstrateg, i dialog med kommunens alla sektorer samt i dialog med Finspångs Tekniska Verk. Statistik har inhämtats från Avfall Webb. För att vidare jobba fram målområden och möjliga mål har debatt i kommunfullmäktige hållits, en medborgardialog har varit publicerad på Finspångs kommuns samt Finspångs Tekniska verks hemsida under juni-augusti 2021.

Vidare har 5 workshops hållits av projektgruppen och konsult. 4 av workshoppen har varit med sektorer och enheter i Finspångs kommun och 1 genomfördes med de kommunala bolagen. Till sist hölls också en informations och dialogträff med näringslivet i samarbete med Tillväxt Finspång.

Efter genomförda aktiviteter har projektgruppen tagit fram avfallsplanens mål och syfte. Målen har stämts av utav miljö och samhällsberedningen och hos berörda verksamheter så har en miljöbedömning och kostnadsbedömningen för målen gjorts, framför allt av miljöstrateg och miljökonsult. Extern miljöbedömning har även gjorts på planen och finns i bilaga.

Planen som helhet har sedan publicerats för utställning till kommunens invånare, kommunkoncernen samt har den skickats till Länsstyrelsen Östergötland. Utställningen varade mellan 21 februari och 31 mars 2022.

Antagandeprocessen för planen kommer sedan gå för information till kommunstyrelsen sedan som beslut för kommunstyrelsen och till sist för antagande av kommunfullmäktige. Denna process kommer ske under våren 2022.

Samrådsredogörelse

Det har inkommit tio yttranden, vilka framgår nedan i alfabetisk ordning. Efter varje yttrande kommenteras om yttrandet innebär någon förändring i avfallsplanen.

Amasten

Bra att det finns en vilja att utveckla hållbarhetsarbetet i kommunen.

Som representant för kommunens största privata fastighetsägare Amasten/SBB så har jag gjort en liten reflektion på den informationen vi fått.

Som jag tolkar det så vill man förbättra förutsättningarna för sopsortering nära hushållen.

Jag ser vissa utmaningar med det i flerfamiljshus som är hyresrätt. Viljan att sopsortera är väldigt individuell och på dom fastigheter som det finns möjligheter har vi ganska stora utmaningar med att det inte sköts. (se bifogade bilder) Ska vi klara dom kravställningar som finns med tillgänglighet mm så måste vi bygga nya kamera övervakade miljöhus som vi ständigt måste rondera. Kostnaderna för det blir väldigt stora och en grundförutsättning för att vi ska kunna bygga husen är att det i vissa fall måste göras avsteg från PBL. Viktigt att bygglovskontoret är medvetna om dom förutsättningarna.

Jag kan tycka att det blir lite märkligt att privata fastighetsägare får ta så stort ansvar i den här frågan. Om jag uppfattat det rätt så drivs kommunens allmänna returstationer av medel för producentansvar, bör inte den här typen av åtgärder också göra det?

Bra om man kan titta på förutsättningarna för att få ett ekonomiskt stöd för den här typen av åtgärder. Detta stöd bör rimligtvis komma från producentansvaret/kommunen då man flyttar belastningen från dom kommunala returpunkterna till privata fastighetsägare.

Kommentar: Avfall som uppkommer privat i folks hushåll får ett insamlingsansvar hos fastighetsägare, även för villaägare. Medlen som finns för att påverka beteenden är information och åter information, men den bör vara anpassad för respektive område och se ut på olika sätt. Avfallsplanen för Finspångs kommun föreslår att restavfallet ska minska, sortering av material ska öka och således behöver även de som omhändertar avfallet kunna erbjuda plats för sortering.

Finspångs kommun kan inte bistå för finansiering av åtgärder i individuella fall utifrån planer, men finns tillgängliga för dialog kring projekt och information. Det finns många tillvägagångssätt utan att behöva sätta upp kameror för att skapa mer ordning i allmänna avfallsutrymmen, vilka inte kräver avsteg från PBL.

Brottsförebyggande rådet – Finspångs kommun

Brottsförebyggande rådet ser positivt på att den reviderade avfallsplanen lyfter kopplingen mellan renhållning och upplevelse av trygga utemiljöer, specifikt kring skolor och förskolor. Det finns ett starkt samband mellan välvårdade miljöer och upplevelse av trygghet på en plats.

Brottsförebyggande rådet vill särskilt lyfta mål tre och dess målbild där nedskräpad omgivning inte bara skapar otrygghet utan också kan bidra till ytterligare händelser så som skadegörelse och klotter. Om vår omgivning är ren och välvårdad är benägenheten mindre att skräpa ner och orsaka skadegörelse.

Inom metodiken Effektiv samordning för trygghet sker förebyggande arbete gällande skadegörelse och klotter. I detta arbete är Finspångs kommuns app för felanmälan ett viktigt verktyg för kommunen att snabbt få kännedom om avvikelser. Brottsförebyggande rådet välkomnar därför att avfallsplanen lyfter att appen ska bli mer känd bland allmänheten.

Kommentar: Tack för kommentar.

Katrineholm kommunledningsförvaltningen

Bedömningen görs att Katrineholms kommun avstår från att yttra sig.

Kommentar: -

Länsstyrelsen Östergötland

Stycket *lagstiftning, mål och styrdokument* kan förtydliga kraven på kommunal avfallsplan med hänvisningar som t.e.x:

- 15 kap. 41 § Miljöbalken
- 9 kap. avfallsförordningen (2020:614) och
- Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (2020:6).

Samt en kommunal avfallsplan ska ses över vart fjärde år och uppdateras vid behov, vilket kan förtydligas i avfallsplanen.

Kommentar: Föreslagna förtydligandet skulle göra det enklare för läsaren att hitta bakgrunden och förslagen kommer läggas till i avfallsplanen.

Medborgare

Det råder begrepps- och innehållsförvirring i planen. Delen avfallsplan hänvisar till en bilaga ordförklaring, bilaga,2 som inte finns. Däremot finns begreppsförklaring i bilaga 1. bilaga 2 är nulägesbeskrivning. Avfallsplanen i sin helhet riktar sig mer till kommunala verksamheter än till privatpersoner men mål nr 2 – hur ska det mätas?

Kommentar: Tackar för noteringen att bilagehänvisning blivit fel. En genomgång görs för att inte misstagen ska finnas på fler platser i planen. Allt insamlat avfall mäts i Finspångs kommun, liksom andra kommuner. Således görs mål 2 mätbart, utifrån de inriktningsmål som är framtagna.

Medborgare

Det finns ingen möjlighet till att utsortera och lämna förpackningar i nordöstra delen av kommunen. Vi är många som bor sommartid där och åker inte mot Finspång eller Rejmyre och därav hamnar förpackningar i restavfallet. Plockanalys skulle ge en klarare bild av detta.

Kommentar: Tack för kommentaren. Avfallssortering för förpackningar råder inte i kommunen över idag, utan det är en extern aktör. Om förutsättningar ändras i kommunen kommer bedömningar över fritidsområden att beaktas.

Medborgare

Förslag är kommunspensade tjänster som hjälper de medborgare i kommunen, som har viljan men inte själv händigheten, att laga och reparera kläder och föremål. Tjänsterna skulle vara nya jobb för några som idag saknar sysselsättning, men som har intresse och förmåga att utföra dem. Tjänsterna skulle utföras först efter bedömning av plagg/föremål. Tjänsterna skulle kunna vara kraftigt "rabatterade" - typ, betala vad du tycker det är värt - vilket skulle täcka material och själva reparationskostnaden. Ev vinst skulle kunna gå till kommunens för stunden aktuella projekt, t.ex. att hjälpa flyktingar från Ukraina eller att försköna torget.

Kommentar: Finspångs kommun tackar för ett bra förslag. Förslaget är mottaget och kommer behandlas under planens genomförande i samband med uppföljning av mål 4.

Ruda Gård och Camping

Yttrande från Ruda Gård och Camping i norra Skedevi. Vi har turistföretag som är beroende av att få utökad sophämtning under våran sommar säsong men som det är nu så kan vi endast få en extra soptunna på sommaren och inte flera hämtningar.

Vi kommer inte kunna vidareutveckla turismen fören vi kan få företags hämtning varje vecka. Enligt er hemsida så har vi rätt till det men pratar man med företaget så säger dom att det blir för dyrt att hämta soppor varje vecka.

Vi ha fått många påpekanden om att hushållssopor efter 1 vecka är så äckliga med alla larver och lukten i tunnorna att man inte vill gå dit. Vi har många gäster som varit på andra ställen i Finspång och dom alla har hämtning varje vecka. Det saknas även återvinningsstation i norra Skedevi.

Kommentar: Finspångs kommun tackar för kommentaren. Återvinningsstationer är inget som kommunen ansvarar för utan dessa är utplacerade av externa aktörer. Att det inte går att beställa extra tunnor till sommaren är en verksamhetsfråga och behandlas separat med renhållaren.

Söderköpings kommun

Fråga gällande mål 2: har ni möjlighet att särskilja de mängder som företagare lämnar in eller är de siffror ni uppger korrigerade utifrån schablon för at få fram hur mycket varje individ i Finspång genererar? Saknar också åtgärder (genomförande) från Finspångs Tekniska för målområde 2.

Kommentar: Bra kommentar. Avfall från företag inlämnat på återvinningsstationen räknas inte bort, målen som mäts är därför enbart avfall från restavfallet. Däremot mäts allt avfall på återvinningscentralen med målet att avfallsfraktioner minskar

FINSPÅNG

totalt sett. Angående Finspångs Tekniska verks i genomförandet så kommer de att läggas till för målinriktning men med fokus för hela kommunen och inte låsa in det för Finspångs Återvinningscentral.

För målområde 4 byts rubriksättningen och istället för genomförande står "på vilket sätt", vore tydligare med enhetlig rubriksättning. Det står i löpande text så här:

" Det ska finnas ett tydligt, välstrukturerat och platsgeneröst utrymme vid återvinningscentralen där privatpersoner och företag kan lämna produkter som kan återbrukas, både hela produkter och produkter med viss defekt."

Detta finns dock inte med sedan under rubriken "på vilket sätt" så det ser inte ut som uppdraget har givits till Finspång Tekniska. Uppdraget ges senare under rubrik 5 istället.

Kommentar: Tack för bra kommentar. Förslaget är helt korrekt, texten är således omflyttad till målbild för mål 5.

Generellt vore det bra om varje åtgärd kopplas till ansvarig enhet så att det är tydligt för alla vem som har uppdraget och vem som förväntas bidra till uppföljningen av planen.

Kommentar: Anledningen att detta inte lyfts i avfallsplanen är för att den lyfts i handlingsplanen, som kommer fungera för avstämning av målen. Handlingsplanen kommer i senare skede enbart beslutas av kommunstyrelsen i Finspångs kommun.

Örebro tekniska förvaltning

Tekniska förvaltningen har ingenting att erinra.

Kommentar: -